

VABA EESTLANE

Canadian Publications
Mail Agreement No. 286427

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 84 (4437) XLVI aastakäik

Neljapäeval, 12. novembril 1998 — Thursday, November 12, 1998

Üksiknumbri hind \$1.25

Eesti Maja hubane pühapäevane brunch

Täpselt nii kõlas kuulutus ajaleheveergudel. Kahju, et puudub eestikeelne tõlge sõnale „brunch“. Seletus on siiski lihtne: brunch on hiline hommiku- ja varajane keskpäevane või mõlema kombinatsioon.

Nii see oli ka pühapäeval, 8. novembril Toronto Eesti Majas ajavahemikul kell 11.00–15.00. Varajastele tõusjatele oli see kindlasti teine eelne päeval, hilistele aga esimene. Kõik näisid olevat rahuldunud. Suurde saali oli kaetud külm laud, kust võis oma käega kõike võtta.

Inimesi tuli ja läks, tuli ja läks, kuni pärastlõunatunnil ainult läks. Siit järeldus: aega võib lühendada neljalt tunnilt kolmele. Terve mäng oli testiks, mõeldes tulevikule. Oli ju tegemist esimese „brunch'iga“ Eesti Maja juhatuse ürituste korraldaja Naani Holsmeri juhtimisel.

Kas jätkata edaspidi kord kuus, nagu oli esialgne kava, oleneg pühapäeval toimunud ettevõtte analüüsist nii majanduse kui vabatahtliku tööjõu saadavuse osas. Keegi ei osanud kohapeal (Järg lk. 12)

Eesti Maja hubane pühapäevane brunch 8. nov. Fotol korraldava toimekond Naani Holsmeri juhtimisel. (vas. esimene). Foto: T. Tomson

Laske sisse mardisandid!

Eesti kooli lastele ei olnud laulutunnist ja koridori liikumist rahukaitsesõdurid, võlu, nõid, kauboi, luukere, iga-sugused loomakesed. Kõik need tegelased siirdusid 4. klassi ruumi, et neilegi näidata oma kostüüme ja esitada oma etteaste. Hästi tehtud

Eda Oja

— 3. klass ja õpetaja Erika Liiv!
4. klass pidas mardipidu viimase tunni ajal. Enne aga muudeti klassituba pidulikumaks: laudlina ja maiustused lauale, valgustus (Järg lk. 8)

Eesti krooni kurss

oli 10. nov. järgmine:

Kanada dollar (CAD) 8.78
Austraalia dollar (AUD) 8.46
Saksa mark (DEM) 8.00
Soome mark (FIM) 2.63
Suurbritannia naelsterling (GBP) 22.40
Rootsi kroon (SEK) 1.70
USA dollar (USD) 13.49

Kiiduväärne abi vabatahtlikelt vanuritele

5. nov. paluti Ehatare vabatahtlikud ühisele lõunasöögile Ehatare, et tänada neid aastase vabatahtliku töö eest. Kohale ilmus umbes 50 kaasmaalast. Enne rikkalikku lõunasööki tutvuti üksteisega ning maitselt pakutud jooki.

Linda Püssa

Pärast lauda istumist pidas praost emeeritus E. Heinsoo sõõgipalve — enne seda mälestati piitsuseisemise pr. A. Rebast, kes oli Ehatare vabatahtlikult töötanud 17 aastat ja oma rõõmsa jutuga vanureid lohutanud ja aidanud neid ka söömisel. Lahkumise sooviti rahulikku und.

Sellele järgnes Edgar Heinsoolt lühike kõne, kus rõhutas, et koosolijad tuleksid ikka Ehatare rõõmsa jala ja meelega ja ulatas

ümbriku pr. Marika Boujoffile. Sellele sisu soovitas tarvitada teenistujate vahel jõulueelsel peol. Marika tänas kinkijat, samuti kõiki koosviibijaid tehtud töö eest.

Sõõgilaudadel põlesid tumeheliselid ja punased küünlad. Salat koos kuklitega olid valmis laudadel. Sooja toidu asetasi taldrikutele Angela ja Edda, laudadele kandsid need Marika, Ruth, Tiia ja Rosemarie. Teenendus oli

(Järg lk. 4)

Territoriaalsed erimeelsused puuduvad

EESTI — Vene-Eesti piiriläbirääkimiste Vene delegatsiooni liikme sõnul pole Vene-maal Eestiga riiklikul tasandil mingid territoriaalsed erimeelsusi.

Pihkva oblastivalitsuse välis-sidemete komitee juht V. Laptev ütles Interfaxile, et Eesti poliitikut püüavad veel kaua vaidlusaluste alade probleemi aeg-ajalt tõstatada, lootes sellega omale punkte teenida. Samas avaldas Laptev veendumust, et see ei saa siiski piirilepingu sõlmimist takistada.

Kommenteerides Tallinnas 5. novembril toimunud piirikõneluste voo, ütles Laptev, et seekord arutati vee- ja maismaa piiri kulgemisega seonduvaid tehnilisi küsimusi. Saavutati kokkulepe kahe erimeelsuse põhjustanud punkti osas — Pihkva järve ja Lämmijärve kokkupuutekoha ning Piirisaare kohta. (Ref/Ok)

SWIEA korraldusel iga-aastane
ROOTSI JÕULULAAT
York Quay Centre, 235 Queens Quay W.
21. ja 22. novembril kl. 11 h. kuni 5 p.l.
Lucia vaatamäng • Rahvatants • Käsitöössemete müük • Delikatesside ja Rootsi imporditud toiduainete müük • Populaarne laste töötuba •
• UUDSENA 1998. AASTAL •
• Kuulus Rootsi klassikust — Orrefors 100. aastapäeva näitus •
Tulge ja aidake meid dekoreerida „sõpruse“ puud!
TASUTA SISSEPÄÄS
Täiendavaks infoks helistage tel. (416) 973-3000

Loeng „**VALU**“
Dr. Jaan Roos
Kolmapäeval, 25. nov. kell 11 e.l.
Baptisti kiriku alumises saalis,
883 Broadview Ave., Toronto

**Eesti Vabadussõja alguse
80-ndat aastapäeva tähistav
PIDULIK KONSERT-AKTUS**
toimub laupäeval, 28. novembril 1998.a.
algusega kell 14.00 Toronto Eesti Maja suures saalis
Üldkorraldaja: Eesti Vabadusvõitlejate Liit Kanadas
Kaastegevad: Toronto Eesti Meeskoor, „Estonia“ orkester,
Muusikaline juht: Charles Kipper
Peakõneleja: E.V. aupeakonsul Kanadas Ilmar Heinsoo
Palvus ja langenute mälestamine: Praost Em. Edgar Heinsoo
ja T.E. Meeskoor
Palume lugupeetud kaasmaalaste osavõttul
Konsert-aktuse puhastul E.V. Peakonsulaadile

**Tere tulemast
T.E.B.K.
VÄLISMISJONI
JÕULUMÜÜGILE**
Kaunid tekid, kinkesemed, loterii, piparkoogid,
pagaritooted, kohv suupistetega ootavad teid
laupäeval, 28. novembril kl. 11.00 h.–1 p.l. Toronto Eesti
Baptisti kiriku alumises saalis 883 Broadview Ave.

**VABA EESTLANE ootab tellimuste taasvormistamist
uueks, 1999. aastaks**
Eestikeelne, ainuke välismaal kaks korda nädalas ilmuv ajaleht igasse eesti peresse. Huvitavat lugemist
kõikidele vanuseastmetele. SOODSAD HINNAD KUULUTAMISEL!
Info ja tellimine tel: 416-733-4551 või faksil 416-733-4550. TELLI JUBA TÄNA JA SA EI KAHETSE!

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/U Vaba Eestlane,
120A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: TOIVO OK

Toimetaja: ELLE PUUSAAG

Kolleegium: ALLIKI ARRO, TÕNIS LAAR, HANNES OJA,
prof. dr. OLEV TRÄSS

TELEFONID: toimetust: (416) 733-4551, talitus (telimised, kuulutused, ekspeditsioon) (416) 733-4550 avatud esmaspäevast reedeni 9-3-ni.

Fax: (416) 733-4550.

Tellimishinnad Kanadas koos käibemaksuga (GST): ajalehe tariifiga aastas \$110.—, poolaastas \$61.00 ja veerandaastas \$35.00, kiripostiga vastavalt \$168.—, \$91.50, \$49.50.

Tellimishinnad USA-s: aastas \$168.—, poolaastas \$91.50, veerandaastas \$49.50. (Hinnad Kanada dollarites).

Mujal välismaal: tavalise postiga aastas \$128.—, poolaastas \$67.50, veerandaastas \$40.00. Lennupostiga vastavalt \$197.—, \$107.50, \$62.—.

Aadressi muudatus \$1.25 — Üksiknumbri hind \$1.25

Kuulutus hinnad: üks tolt ühel veerul: \$10.50, esiküljel \$12.00, pluss 7% (GST) Kanadas.

Kuulutus võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise lehte kuni teisip., homm. kella 10-ni.

Väljaspool tööaega: Leida Marley tel. ja fax (416) 223-0080.

Toimetusel jääb õigus kasutada toimetada ja lühendada vastavalt vajadusele. Kaastöid ja fotosid ei tagastata.

ISSN 0937-0672

Kanada kaubandus- missioon Balti riikides

Esinduslik Kanada kaubandusdelegatsioon Baltic Express eesotsas Kanada parlamendis-aadiku ja Balti sõprusgrupi esinaise Sarmite Bultega külastab 8.—14. novembrini Eestit, Lätit ja Leedut. Viisid eesmärgiks on tutvuda lähemalt Balti riikide majanduskliimaga.

Delegatsiooni kuulub 10 Kanada ärimest, lisaks veel 7 liikmeline nn. VIP-delegatsioon.

Kõigi kolme riigi pealinnades toimuvad delegatsiooni kohtumised kohaliku majandusministeeriumi, investseeringute agentuuri ja suurima kommertsapanga juhtidega.

Koostöös kohalike kaubandus-tööstuskodadega korraldatakse igas riigis seminar Kanada ja Balti riikide majanduskoostöö teemadel. Lisaks toimuvad delegatsiooni liikmetel eraldi kohtumised neid huvitavate tegevusaladega firmades.

Delegatsioon sõitis esmalt

Leetu, kus tutvuti äri võimalustega. Leedu eksport Kanadasse on käesoleval aastal võrreldes mullusega kasvanud 13%, Kanada toodete import Leetu suurenas 7% võrra.

Järgmised kaks päeva veedeti Lätis ja seal edasi tullakse Eestisse.

Kanada delegatsioon kavatses Eestis kohtuda 12 erineva firma esindajatega. Delegatsiooni liikmetel on Eesti ettevõtjatega mitu kohtumist.

Soovitakse uurida Eesti turgu ja tutvuda sellega, mis üldse Eestis toimub. Samuti on delegatsiooni üheks eesmärgiks ka ennast tutvustada ja otsida koostöö võimalusi.

13. novembril toimub kavakohaselt pressikonverents, kus teiste hulgas vastavad ajakirjanike küsimustele ka Kanada suursaadik Eestis, Lätis ja Leedus William Clarke ning delegatsiooni juht, Kanada parlamendiliige Sarmite Bulte. (C/EP)

Ilm Eestis

Kuigi õhurõhk on Eestis üsna kõrge ja põhjustab pressib peale antitsüklon, sadas veel esmaspäeval mitmel pool laia lund. Mida päev edasi, seda hõredamaks muutuvad pilved ja saju võimalus väheneb. Skandinaavia tekkinud kõrgrõhkoon on tsüklonite reidid Läänemere- ja Põhjala sadadele lõpetanud ning kavatses ise sinna pikema pidama jääda. Juba kolmapäeval muutus taevast pilvi- ja lõppes sadu. Ilm on tõeliselt talvine, päev-päevali lisandub külmakraade. Lähipäeval on õhutemperatuur on 60°el -12...-7, kohati ja päeval -6...0 kraadi.

Ettenägematud muudatused Euroopa Liidus

EESTI — Euroopa Liitu kandideerivad riigid võivad aastateks ukse taha jääda, kuna organisatsiooni sisesem reformid lükkavad tegeliku laienemise üha edasi.

1996. aastal räägiti sellest, et euroliit võib laieneda aastaks 2000. Nüüd räägivad EL'i diplomaadid üha enam sellest, et enne aastat 2005 ei ole liit valmis üsna liikmeid vastu võtma. Brüsselis algasid liitumiskõnelused kuue kandidaadiga — Eesti, Tšehhi, Ungari, Poola ja Sloveenia. Kõneluste alustamise pidustused tulid aga oodatust tagasihoidlikumad, kuna euroliidu senised liikmed ilmutasid üha jahedamat suhtumist bloki itallaienemisse, märkis AFP.

Märkimisväärseim kommentaar oli Saksa uue kantsleri Gerhard Schröderi oktoobrikuine märkus, et laienemine võib osutuda „oodatud raskemaks ja keerukamaks“. Prantsusmaal teeb muret laienemise kulukus ning ettevalmistamatus. Kreeka, Hispaania ja Portugal jälle kardavad, et veelgi vaeasemat riikide liituteelusega kaoks neil osa praegusest abirahast.

EL-i praegusele eesistujamaale Austriale valmistab muret migrantidevool naaberriikidest Tšehhi ja Ungarist. Seni on laienemise suhtes ülioptimistlikuks jäänud vaid Suurbritannia, Taani ja Rootsi. Siiski tunnistavad ka Briti ametiisikud, et õhus on tunda pidurdamise hõngu, kuid on siiski avaldanud lootust, et protsess ei pea tingimata kestma just seitse või kaheksa aastat, vaid aastal 2002—03 võiksid edukaimad juba liitu pääseda. (Ref/Ok)

Kodueestlased Los Angelese suurüritusele

EESTI — 3.—6. sept. 1999.a. toimuvad Läänemere riikide Eesti Päevad. Iga kahe aasta tagant toimub see laiahaardeline suurüritus. Seekordne ettevõtmine on juba kahekümne neljas.

LEB-i on tihe kultuuriprogramm. Toimub ka laulupidu kohalike kooride osavõtul. Samuti bankett, kunstinäitus, golfturniir ja rahvapidu. Päevade peakoriteraks saab Hyatt Regency hotell, mis asub USA suurimas kaubaveo sadamas Long Beachil. Eesti Turismiamet korraldab suuriürituse raames ka turisminäitaja, mille eesmärgiks on äratada ameeriklaste huvi Eesti vastu. (Ref/Ok)

Aktiivsus tõestab elujõulisust

Ühel hommikul astus toimetuse ruumidesse väärilak sammul tuntu meid sinne elukonnategelane, T.E. Meeskoori laulumees Andres Raudsepp. Alati kui ta meid külastab, kisub jutt meid sinne ühiskonna tuleviku. Eriti noortele. Tulevikul üldiselt mõttes.

Tean, et Andres valutab südant meie järelekasvu pärast. Nagu paljud meist. Kahjuks on meie hulgas pessimiste, kes raudse enesekindlusega väidavad, et eestlus on välismaailmas väljasuremisohus. Siin peab toetama, kuid samas sõltub edasine just paljust meist endast. Kuidas me noori ergutame tegutsema, neid ennast avaldama paneme. Kuidas me nende saavutusi oskame hinnata, jne.

Olete kindlasti tähele pannud kui palju andekaid meid eesti noori on viimasel ajal lõpetanud kõrgkooli ning astuvad edasi eesti ühiskonda ridades. Nende fotodid koos elulugudega võib kohata meie lehes viimasel ajal üpris tihti.

Meie noori võib kohata ka Toronto Eesti Majas ja sealset kohvikus. Nii ongi seotud meie edasine eksisteerimine selte kultuurikolde kaudu. Pange tähele: — eesti noorte rahvuslik ühiskondlik tegevus kulgeb põhiliselt just siin. Siin kohatakse sõpru, kus kohane omavahel vestelda just eesti keeles. Siin käiakse rahvatantsu õppimas, siin õpitakse, siin saab avada oma isikliku pangavarje, jne.

A/S Eesti Maja Toronto juhatas andis hiljuti teada, et maja eelarve ulatub \$ 250 000 lähedale. Kulud saavad kaetud, kuid ülejääki nn. reservfondiks ei jätku. Vana, pidevat korramistamist vajamineva maja puhul on sellised fondid lausa hädavajalikud.

Me omanee vaatamata kõrgele vanusele aktiivsus ja elujõulisus. Millist meil siis puudu jääb?

Ükski vanker ei liigu edasi ilma jõuta ja keegi peab seda ka järjekindlalt vedama. Tasuta vedajaid jääb aina vähemaks. Meil on loodud fonde ja on ka piisavalt kapitali. Järelikult peame me oma kapitali paigutamise suhtes silmas pidama just OMA eesti ühiskonda. On ettevalmistatud, et kestaksime — läbi aegade.

Kui võrrelda kodumaa ühiskonda tervikuna sinisega, siis võib täheldada üht teravat erinevust. Nimelt olemine meie siin suutnud c/a 50 aasta jooksul rohkem säilitada ühtsustunnet ja kodumaarastust. See tõik võib olla vaieldava iseloomuga, kuid kahjuks ikka ja jälle meenuvad kunagi hr. Einseini pooli Eesti Majas väljajõeldud sõnad, et Toronto on rohkem eestlust kui kodumaa.

Niisiis edasirühkiv eesti ühiskond ja Toronto Eesti Maja on ühtsed ja teineteisest sõltuvad. BNS annab teada, et New Yorgi südalinnas erakubina tegutsev Eesti Maja võitleb selle eest, et suuta end majanduslikult pinnal hoida. Postimees kirjutab, et seni on aidanud hoonet korras hoida miljoni dollari suurune Tattari Fond Shveitsis ja loomulikult abi kohalikest eestlastest.

Meie siin aga peame meeles pidama, et iga inimese aktiivsus ühiskonnas ei saa piiruda vaid seltskondlikult üritustel osalemisega. Peame mõistma, et oma testamentide vormistades ei unustaks me mitte Johannes Markuse sõnu 1963. aastast: „Eesti Maja on meie rahvusliku iseloomu ja tahte ning rahvustunde sümboliks“.

Seetõttu peame iga hinna eest hoidma kõrgel siinset eestluse iseloomu ning võitlema noore põlvkonna juurdekasvu eest. Ehk istume maha ja peame nõu: seda teha oleks viimane aeg.

Asja eest seisjaid on. Vaja leida vaid südame ja hingeaga aus eestvedaja.

TOIVO OK

Kas Majandus- ministeerium lõpetab tegevuse?

EESTI — Riigikogu liige Valve Kirispuu avaldas ETV saates „Nädala nägu“ arvamus, et õige pea lõpevad majandusministeeriumi funktsioonid, sest peagi enam pole Eestis riigiettevõtteid.

Majandusministeerium tegeleb peamiselt riigiettevõttega, kuid need on erastatud. Samuti peaks ka erastamisagentuur lõpetama oma tegevuse, lisas Kirispuu. „Kas te näete kuskil mujal Euroopas majandusministeeriumi?“ küsis Kirispuu. „Ei ole. Lollus ju.“

Kirispuu lisas, et tema hinnangu Eesti majanduskriisi praegu ei ole. Eesti majanduspoliitika on Kirispuu väitel tendentslik. Ta nentis, et on mõningaid majandusharusid, millele ei näidata rohelist, vaid superrohelist tuld.

Kõneldes ekspordist ütles Kirispuu, et paljud ettevõtted ei vaeunud ennast ja oma ettevõtete tehnoloogiat õigel ajal täiendama. Ta avaldas arvamus, et Eesti on väga aldis kõikide euroliidust tulevate nõudmistega nõustuma. „Nii ei peaks olema. On selliseid valdkondi, millega me ei saa olla nõus,“ väitis Kirispuu, kelle sõnul ei saa hindade liberaliseerimisega lasta vabaks ület, vehkida ja teisi kommunaaltähtsuseid. Eesti ametnike välismaal õppimas käimine annab Kirispuu sõnul vähe tulemusi. Tema sõnul tuleks valida, keda saata välismaale Eesti maksumaksjaja või Phare abiprogrammi rahade eest õppima. (Ref/Ok)

Kolmiklaid programmi koostamas

EESTI — Isamaaliidu, Rahvaerakonna ja Mõdukate liidri leppisid 8. nov. põhimõtteliselt kokku võimaliku valimisliidu programmi, mille keskseteks teemadeks on haridus, perepoliitika ja inimlähedane riik. Kohtumise teise keskse teema — võimaliku valimisliidu valimisnimekirja suhtes — erakondade esindajad täpselt kokkuleppele veel ei jõudnud.

Kui riigikogu peaks 17. novembri hääletusel valimisliidud keelustama, mida kõik kolm era-

Kaitseliit tähistas 80. aastapäeva

EESTI — Kaitseliit korraldas 10. nov. Sakala keskuses Kaitseliidu 80. aastapäevale pühendatud piduliku vastuvõtu, kuhu oli kutsutud lisaks kõrgetele Eesti ja välismaa sõjaväelastele ka ministrid ja Riigikogu liikmed.

Üritused algasid juba hommikul, kui Sakala keskuse konverentsisaalis toimus konverents teemal „Kaitseliit — eestlaste saatuse peegel.“ Üritusel esinevad kapten Rein Helme, Hannes Walter, Tiit Noormets, Peeter Olesk jt.

Konverentsile järgnevalt autasustas Kaitseliidu ülema kohusetäitja kolonelleitnant Lui Jaanson silma paistnud kaitseliitlasti, väliskõostööpartnerid ja teisi organisatsiooni toetajaid. 11. nov. viidi Kaarli kirikus läbi Kaitseliidu juubelile pühendatud jumalateenistus, millele järgneb Mustpeade Majas kontsertaktus. Lisaks avati Meremuuseumis ja Kiek in de Kökis kaks näitust — Kaitseliidu seonduvatest esemetest üles seatud liidu ajalugu tutvustav väljapanek ja fotonäitus teemal „Kaitseliit eile ja täna.“ (Ref/Ok)

Eesti suursaadik ÜRO juures Trivimi Velliste andis Eesti Riigiarhiivile üle EV esimese presidendi K. Pätsi kolm vanglas kirjutatud kirja. Kaasani vanglas 1954.a. kirjutatud kirjadest üks on läkitus ÜRO peasekretäri, teine on kirjutatud kaasmalastele ning kolmas on aadressaada. Velliste täitis sellisel suursaadik Jaaksoni viimset soovi, anda nimetatud kirjad üle Eesti Riigiarhiivile.

konda pooldavad, ei lähe tööprogrammi koostamisel Laari sõnul raisku, sest sellest võib saada tulevase valitsuse koostööllepe alus. Isamaaliidu esimees Laar nõustus, et nimekirja esikolmiku moodustavad erakondade liidrid Laar, Ilves ja Tarand.

Juhul, kui opositsioonierakondadel riigikogus valimisliite keelustada ei õnnestu, luuakse Isamaaliidu, Mõdukate ja Rahvaerakonna valimisliit tõenäoliselt novembri lõpul, kui on koos kõigi kolme erakonna volikogud. (Ref/Ok)

5.50%

1 aasta lahtine kinnisvara laen

1 year open mortgage loan

Esmakordsele laenajale või laenu ülekandmisel teiest pangast.

For first-time borrowers or transfers of mortgage from another bank.

Advokaadi-kulud kuni \$250 ja maja hindamine makstud meie poolt.

Lawyer's fees up to \$250 and appraisal fee paid by us.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave.
Toronto, Ontario M4K 2R6
(416) 465-4659 Fax (416) 465-8442

Credit Union

Kommentaariid

Meie hoogne ühiskondlik tegevus Kanadas

Pessimistid on juba aastaid ennustanud eestlaste kogukonna seltskondliku tegevuse vähenemist Kanadas. Loetakse ette igasuguseid põhjusi, suurem neist muidugi sõjajärgsel perioodil siia saabunud generatsiooni vananemine ja kadumine ajaloo näitel.

Uue põlvkonna hoiak rahvusliku tegevuse vastu olevat leige. Kaaluvam osa organisatsioonide tööst on seotud eesti keelega ja meelega. Või peaks vähemalt nii olema. Arusaadavalt võib sporti teha, kala püüda, jahti pidada, kaarte mängida igas keeles. Kui isegi sellistel „neutraalsetel“ huvialadel tuntakse tarvidust suhelda kaasmaalastega, on see rõõmustav.

Eestlane püüab suvekuuludel põgeneda linnast looduse rüppe. Sellepärast ühiskondliku tegevuse õige hoog saadakse sisse alles septembrikuus. Muidugi on ka mõningaid üritusi suvekuuludel, kuid sel juhul väljas. Novembrikuuks, kus praegu oleme, on pilt selge, mida võib oodata uuel tegevusaastal.

Torontot võib õigusega pidada Välis-Eesti pealinnaks, selles pole enam kahtlejaid, ka väljaspool Kanadat. Kuski mujal võõrsil ei ela eestlaskond nii tihedalt koos kui siin. Plussiks omavahelises sidepidamises on hea telefonisüsteem. Terve suure pindalaga linn ja ümbrus kuulub kohalike kõnede gruppi ja on tasuta. Kõned, vaatamata arvu, on kaetud abonemendi kuumaksumisega.

Meie laulukoorid, suured ja väikesed, rühivad vastu üldlaulupeole kodumaale 1999.a. suvel. Kas läheb ja kes ei lähe. Suurim neist on muidugi Toronto Eesti Meeskoor, kellel on õnnestunud juurde tõmmata nooremaid mehi, asendades surma tõttu väljalangenud liikmeid. See on hea uudis.

Sugugi nii hea pole Eestlaste Kesknõukogu Kanadas olukord. Uue koosseisu valimised jäid kan-

Ervin Aleve

didaatide vähesuse tõttu ära. EKN-i sügiskiri 1998 Laas Leivati ja Priit Aruvalla allkirjadega käsitleb õrna viisakusimust Kanada ja Eesti vahel, NATO-t ja Eesti Vabariigi kodanike registreerimist Kanadas järgmisteks riigikogu valimisteks. Internetis lubatakse eesti ja inglisekeelset kodulehekülge. Auru seeshoidmiseks meie ainukesel keskkorraldusloosil vajatakse raha. Eestlastel tuleb avada oma kukrud, kui soovitakse EKN-i püsimist.

Maakondlik liikumine on juba sügishooaja algul väga aktiivne. Esinduskogu poolt korraldatud näitus sõnas ja pildis „Maakondliku pärandi jälgedele“ Eesti Majas äratas erakordset tähelepanu. Maakondlikud organisatsioonid (neid on kokku 12) on pidanud koosviibimisi üksteise järele. Mõned neist on tähistanud juubeleide.

Toronto Eesti Seltsi täienduskoolid (alg-, kesk- ja gümnaasium) ning lasteade alustasid õppe-tegevust septembrikuu keskel. Täienduskoollised töötab 16 õpetajat, neist 3 on meesõpetajad. Lisaks lasteaia kasvatajad. Nende andumus eesti noortele vajaliku hariduse andmisel, mida Kanada kool ei tee, on ülimalt hinnatav. Ainult meesõpetajad võiks rohkem olla. Kuid ka kodumaal räägitakse meesõpetajate ja meesraamatukoguhoidjate vähesusest. Samuti Kanadas, eriti koolistusteemi algastmes. Rõõmustav on hiljuti Eestist tulnud arv emakeele oskusega õpetajate arv. Neid pidi olema seitse.

Mureküsimuseks on koolide majandamine. Omavalitsuse toetus on vähenenud ja võib hoopis ära langeda, nagu nimetas koolikomitee esimees Elle Rosenberg ühes oma kõnes. Peame selleks valmis olema. Kuidas saime hakama paguluse algaastail, kui sellist abi ei olnud?

Imestamapanev, kui palju kodumaa vaimuimeist, teadlasi ja poliitikuid on leidnud tee Kanadasse. Nad on siin esinenud mitmesuguste ettekannetega ja öelnud, et Eestis ei teata kuigi palju väliseestlaste aktiivsusest mitmel alal. Kuidas nad teadsid tulla? Kas see tähendab, et vaatamata väliseestlaste osavõtule kodumaa üritustest (laulupeod, ESTO '96

Clinton valmistub Iraaki ründama

USA president Bill Clinton on valmis andma korralduse õhurünnakuks Iraagi vastu, kui too ei nõustu täitma ÜRO nõudmisi ega luba relvainspektorite töö jätkata.

Pärast nõpidamist oma välispoliitiliste abidega viitas Clinton võimalusele, et USA annab Iraagi pihta õhurünnaku ühepoolsest, ilma ÜRO heakskiiduga. Võimaliku rünnaku tähtaega pole teatatud.

Järjekordne Iraagi-kriis algas veidi enam kui nädala eest, kui Bagdadi valitseja Saddam Hussein peatas ÜRO relvainspektorite töö oma riigis.

Samal ajal levivad pressis kuulused, et Iraagi president on hiljuti läbi teinud südameataki ja kaalub võimu ülemandmist oma nooremale pojale. (A/EP)

• Selle sügise esimene külmaohver leiti alajahtununa Paldiski maantee mahajäetud majast. Meelemärkusest mees leiti seal lamamas paljane põrandal. Arstid ei suutnud enam mehe elu päästa.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kvitlundi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, ON M4K 2R6

Stockholmis ja Tallinnas, tuhandeid turistidest Kanadast, USA-st, Rootsist, Austraaliast ja mujalt, ei ole kodueestlastel selget pilti, mis juhtub piiri taga. Siin oleks vaja tänapäeva kõige parema meedia abi — Eesti Televisioon.

Kas olete hiljuti käinud Toronto Eesti Majas või sealt mööda sõitnud? Hoone ette on kerkinud kaks silhvakat lipuvarrast ja fassaadi nägusamaks muutmine on käsil. ■

Pilk nädalale Eestimaal

Tiiu Kalmet

(2.—8. november)

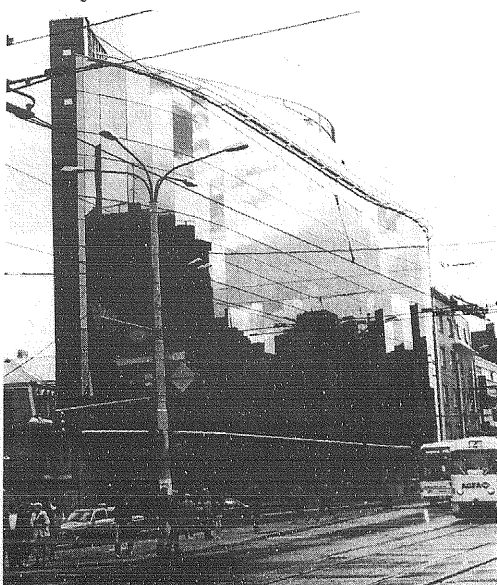
Lumi jälle maas, piim ka maas, luksusa autod roövlite küüsis

Kinda ja soojad sallid tuleb välja otsida — nii hoiatab üks ajaleht oma lugejaid ja tuleb meelde, et saabumas on talv. Mitmed ilmatargad lubavad selleks talveks eriti karedat külma. Lõppenud nädalal sadas igal juhul esimest lund ja nädala lõpuks on suurem osa Eestist juba valge vaiba all. Ida-Virumaal ulatub lumekate kohati kuni 30 sentimeetrit. Kas see lumi seal kevadeni vastu peab — ei ole teada. Ilmaennustajad on ühes asjas üksmeelseid, et Eesti ei ole siiski Siber ja meil siin ei ole nii nagu Siberis, kus ühel hommikul tuleb lund lihtsalt maha ja jääbki sinna neljaks-viieks kuuks püsima. Siin on just november see kuu, kus vihm, pori, lumi ja kõvad tuuled vahelduva eduga inimeste vastupidavust proovile panevad.

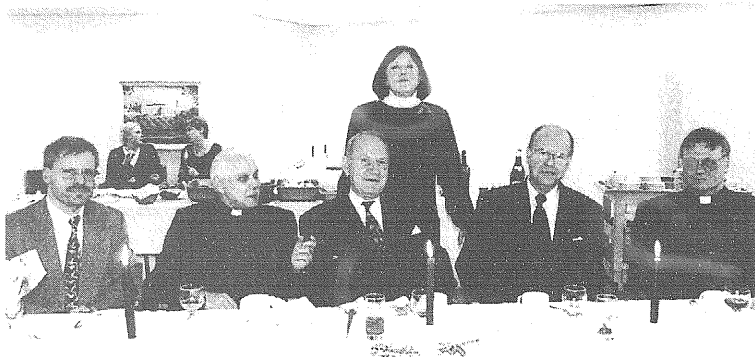
Koos külmalaive saabumisega suureneb ka oht igasugustesse külmetushaigustesse. Ei ole midagi muud teha, kui nii ennast kui oma lapsi toekamalt riidesse toppida, koju kappi purk mett ja raudrohu-, pärnaõie- või piparmünditeed soetada, et siis vajadusel oma haiget ihu kuuma joogiga kositada. Olgu nende arstirohutega külmetuse puhul kuidas on, kuid kruus teed meega, villased sokid jalga — see on vana äriproovi-tud vahend talviste haiguste vastu.

Ent ega haigused veel meid maha pole mürdnud. Vastupidi eestlane on väge täis. Maarahvas võitleb oma õiguste eest: piima kokkuostu hind on langenud väga madalale; kokkuostjad — piimatootjad võitlevad oma õiguste eest. Nüüd on siis maarahvas isegi maantele piima maha valamisega hakkama saanud. Protestiks nende töö ja vaeva vähesest väärtustamisest vastu. Pärnu maantele valati ämbritäis piima kihutavate autode rataste alla, sümboliseerimaks meie põllumajandusest üle sõitmist. Piimarahad on väikesed ja needki mitte kuu jagu saamata. Maapoliitikutel teevad Toompeal suurt kisa ja kära ning nõuavad riigilt põllumajandusele toetusrahast. Riik otsustaski eraldada põllumajandusele paarsada miljonit sisuliselt maksumaksja raha. Kas üks tavaline Mäoetsa Mart või Ülesoo Ülo sai sellest kasu? Vaevalt. Ikka suured tegijad said suured rahad. Ajalehest Eesti Päevaleht on lugeda, kuidas nende samade maapoliitikutega oma firmad sellest toetusrahast hea portsu endale tõmbasid. Nii et ikka oma sark on ihule ligemal ja kes piruka juures juhtub olema, see suurema tüki saab. Riigikogu aseesimees Ants Kärma, liikmed Tiit Tammsaar, Lembit Arro, Ants Järvesaar, Jaanus Männik ja Avo Mölder on kõik oma firmadele otsetoetusi saanud. Ajalehes imestatakse, kuidas küll rahvasaadik Tammsaar sai endale asja uue luksusa auto osta, kui tema firmal nii halvasti läks, et see riigitoetusega turgutamist vajab.

Muide nende väga uhkete ja kallite autode (eestlaste unistus!) omanikud peavad viimasel ajal hirmuvärinaga põues oma limusiini rooli istuma, sest iial ei või teada, millal maskis mehed platsis on ja omaniku lihtsalt „rajalt maha“ võtavad ning autoga minema kihutavad. Lõppenud nädalal jäid jälle kaks meest nii oma uhiuuest Mercedesest ilma. Neil vedas, neile jäeti hing ikka sisse, aga autode pärast on ka tapetud. Politsei kinnitab, et autovargad on varsti käes! Olevat nn. tellimustöödega. ■

Eelmises „Pilk nädalale Eestimaal“ teatas T. Kalmet, et oktoobri viimastel päevadel avati Vabaduse väljakul uhke, kanada eestlaste, arhitekti Henno Sillaste poolt kujundatud Kave Plaza kõrghoone, mille avamisel käis ka president. Foto: T. Kalmet

Ühisel lõunasöögil vestleb Ehatare juhataja Märi Kaur külalistega: vas. T. Ok, E. Heinsoo, I. Heinsoo, U. Petersoo ja T. Tralla.

Kiuduväärne...

(Alguks lk. 1)

kiire ja kõik said üheaegselt osa maitstvast lõunaeinest.

Järgnesid lühikesed sõnavõtud. Märi teatas, et Rosemarie Lindau on nüüd maja vaba aja tegevusdirektor ning ulatas talle uuele töökohale saabumise puhul roosi-õie, soovides head tööd.

Edda Russell paigutati uuele ametipostile: nn. ehituse ametkonna järelevalvaks. Seetõttu kingiti talle valge kiiver roosa roosiga ja tarvilikud tööriistad: imepisike haamer ja tangid. Samuti tänati pr. Tiit Aguri roosiõiega, kes alati on abivalmis.

Vabatahtlike poolt võitis sõna pr. H. Kuutma, toonitades kui tähtis on vanuritele teine inimene, kes on nendega nõus lahkel vestlemisega. Piisab ju sellestki, kui mõni vanuri käit vaid sekundigi hoiab ja ta ära kuulab. See, et hetkekski tema juures seisatada, on olulise tähtsusega. Soovitas kohalolijail ikka sellest tööst osa võtta. Pöördus Edda poole ning tänas teda tehtud töö eest. Pr. Leida Põld ulatas Eddale ilusa lillekorvi tänutäheks.

Joodi kohvi ja maitstort. Algas kingituste jagamine vabatahtlikele. Pärast nime hüüdmist lehvitas kingituste-saaja vastu ja Rosie viis kingi lauda kätte. Olgu lisatud, et Rosemarie sai Ehatares uue nime — Rosie, kuna Ehatares töötas veel ka teine samanimeline. Selliselt on asjaajamine hõlpsam.

Kingid olid kõik tähestiku järjekorras. Edda ei suutnud mainimata jätta, et kui tema oleks need

NATO teine ring osustatud?

WASHINGTON — USA Kongressi Senat väljastas 6. nov. ametliku ettekande, mis soovib kutsuda 1999.a. aprillis toimuvale NATO juubeliistungile alliansi teise laienemisvoorust ainult ühe riigi — Sloveenia.

Ettekandes kinnitatakse, et alliansis peab saatma välja selge signaali, et laienemisprotsess jätkub.

Teisi NATO-sse pürgijaid käsitledes öeldi, et Rumeenia langeb ära majandusprobleemide tõttu, kuna Balti riikide puhul tekib probleeme Venemaa vastuseis.

Raportis on juttu ka NATO reformikavade (harta ja alliansi rolli muutmise, rahaliste kohustuste ja rollide ümberjaotamise, terrorismivastastest võitlustest ja suhetest Venemaa). (dpa/EP)

korraldanud, oleks kõik segamini olnud. Uus lüüd pühkivat paremini jne. Edda naljad on tuntuks j. enamusel. Tänuõnand ütles ka E. Runge.

Kui jõuti aupeakonsul Ilmar Heinsoo nimeni, lehvitas too kätt üsna agaralt ja pärast kingi saamist nentis, et ta toob alati uhkustundega külalisi Ehatarre. Täna kõiki vabatahtlikke, kes siiralt on ulatanud oma abistava käe vanuritele.

Lõpuks lauldi ühislaulu: "Kui Kungla rahvas..." ja seejärel tehti ühisplilt. Lahkuti Ehatarest rõõmsalt, ilusate mälestustega ja tänuga sellise ilusa ühislõuna eest. ■

Euroopa muudab värvi

Euroopa muutub järk-järgult punasemaks või vähemalt roosaks. On üllatav, et 15-st Euroopa Liidu riigist on üksnes Iirimaa ja Hispaania veel jäädud parempoolseteks. Ülejäänud 13 on võtnud selgelt suuna vasakule. Mis on juhtunud vana hea Euroopa?

Kui eelmisel aastakümneni haaratil kõikjal parempoolsuse järele, siis on nüüd Suurbritannias, Prantsusmaal ja Saksamaal võim korraga vasakpoolsete käes. Muidugi pole tegemist kommunisti kalduva, kõikide poolt taunitud ja vihatud vasakpoolsusega. Täna vasakpoolne Euroopa on täiesti erinev klassikalisest. See on liikunud oma arenguteel justkui spiraali mööda kõrgemale tasemele ja jõudnud nn. uusleiborismi; mõiste, mida senine ajalugu ei tunnagi. Võetakse omaks rohkem kapitalismi põhimõtteid; õigemini tahetakse kapitalismi nagu uuendada.

Siiski pole kommunism Euroopas veel täiesti surnud. Hiljuti sai teatavaks, et kommunistid tulid võimule Ida-Saksamaal. Mõnel pool mujalgi püütakse tõestada, et Karl Marxi õpetus kehtib tänapäevalgi. Ka maailma üheks suuremaks kapitalistiks peetav George Soros on hakanud rääkima kapitalismi väljasuremisest kui paratamusest.

Analüütikud kahtlevad, et seegune vasakpoolsuse võidukäik võiks pikalt kesta ja usuvad, et eurooplased tüdinevad jälle oma

Scandi
Tours

Scandinavian Travel Centre

(Division of Forestgreen Travel Inc.)

SPETSIAALSED REISID TORONTOST TALLINNA

New Yorki kaudu — ainult teisipäeviti

25. oktoobrist — 13. detsembrini

12. jaanuarist 30. märtsini 1999

\$775.—

Varajastele tellijatele spetsiaalkhinnad 1999.a., kui registreerite ja tasute täishinna 31. det. 98

Torontost Tallinna Helsingi kaudu —

1. maist 5. juunini

13. septembrist 31. oktoobrini

\$900.—

6. juunist 15. juunini

9. augustist 12. septembrini

\$1040.—

16. juunist 8. augustini

\$1210.—

Tähelepanu: 1. maist 25. maini
12. septembrist 31. oktoobrini
New Yorki kaudu

Oleme valmis teid teenindama.

Eestikeelseks asjaajamiseks rääkige ILMEGA (Torontos)

Toronto (416) 483-0555

Toll free Eastern Canada 1-800-263-7454

Fax (416) 440-4179

Mäss Tadžikistanis

DUSHANBE — Tadžiki valitsusarmee tegi 8. novembril lõpu kuus päeva kestnud ja sadu elusid nõudnud ülestõusule.

Pealinnast Dushanbest 300 km põhja pool Ainskomi regioonis mässuliste baasi Hudzhandi all toimunud lahingus sai vigastada umbes 500 inimest, kolmandik neist tsiviililisid, ning 2000 vajab abi.

Mässuliste juht, erupolkovnik Mahmud Hudoiberdõjev on koos oma lähikondlastega põgenenud Ušbekistani.

Ülestõusnud süüdistasid valitsust korruptsioonis ja väitsid, et Vene valitsuse toel tegutsev riigi juhtkond sai vastupanuliikumise mahasurumiseks Moskvast abi. Venemaa on need väited tagasi lükanud. (IF/EP)

juhtidest ja riigid kalduvad üheskoos paremale, enne kui punane värv Euroopat sootuks katta jõuab. Siin sõltub palju muidugi Euroopa majanduse arengust ehk teisisõnu, inimeste heaolust. (Ref.E/EP)

Üleujutused Ukrainas

KIEV — Ukraina Karpaa-tide piirkonnas leidsid viimasel nädalal aset ulatuslikud üleujutused.

Ukraina valitsus esitas ametliku abipalve humanitaarabi saamiseks ÜRO-le ja Euroopa Liidule.

Möödunud nädalal tõusid viis kohaliku mäestikujõe tugevate vihmasadude tõttu üle kallaste, ujutades üle 120 Ukraina lääneosa küla ja linna.

Üleujutuste alla on jäänud 7000 ja täielikult hävinud 800 majapidamist, kodudest on olnud sunnitud lahkuma umbes 25.000 inimest. (IF/EP)

John Glenn tagasi Maal

7. nov. õhtul jõudis kosmoselaeva Discovery pardal Maale tagasi kõigi aegade vanim astronaut John Glenn.

Glenn talus pärast 9-päevast kosmoses viibimist maandumist üllatavalt hästi ja teatas, et tunneb end suurepäraselt.

Pealtvaatajad nägid aga, kuidas 77-aastane astronaut väljus süstiku luugist väga aeglaselt, hoides kinni käsi, olles ilmselt nõrk ning kurnatud.

Sama päeva õhtul vestles Glenn ligi 10 minutit president Bill Clintoniga. (C/EP)

• Hong Kongis vahistati 8. novembril rahvusvahelise sündikaadi liikmed, kes tegelesid hiinlaste toimetamisega illegaalselt Kanadasse läbi Jaapani. Selleks kasutati võltsitud passe, millega Hong Kongi lennukid töötajad võimaldasid hiinlastel sõita Kanadasse. Igalt immigrandilt nõuti Kanadasse pääsemise eest 26.000 USA dollarit.

• Paljud Kanada konservatiivid nieksid heameelega Konservatiivse ja Reformipartei liitumist. Ainsaks võimalikuks ühendajaks võiks nende arvates olla Alberta peaminister Ralph Klein. Läänud nädalavahetusel toimunud konverentsil Banff'is kinnitas Klein Alberta konservatiividele, et ta ainus soov on jätkata tööd provintsi peaministrina juhtimaks Albertat uude aastatuhandesse.

Ehatare vabatahtlikud ühisel pildistamisel 5. nov. 1998.a.

Foto: Linda Piissa.

Estonia For Fewer Kroons.

Whether you're flying through the Helsinki Gateway to Tallinn for business or pleasure, Finnair is definitely the airline of choice! Finnair gets you there before your day begins, and our reputation for service and safety is legendary. And now, with an exceptional rate like this, flying Finnair makes even more sense than ever.

The newly renovated Helsinki-Vantaa Airport is modern and convenient - an excellent transfer point for onward travel to other destinations.

Finnair flies daily from **\$875.00** Tallinn From New York to Helsinki

and beyond, with good connections from Toronto,

Montreal and Ottawa. Call today for further information - and remember to ask about our new Novista

Fall/Winter brochure.

WE ARE FINNAIR. YOUR GATEWAY TO THE WORLD
Finnair is a member of the Airline. Some restrictions do apply. Applicable to Europe and the Middle East. Call today for details.

Contact your travel agent or call Novista Tours at 416•222•0203 or 1-800-461-8651

Informatsiooniks helistage alljärgnevatele reisibüroodele

**Goliger's
TravelPlus.**

OPERATED BY ORAV TRAVEL INC.,
5650 YONGE STREET (at Finch)
NORTH YORK, ONTARIO, M2M 4G3

Tel. (416) 221-3113, Fax (416) 221-4885
Toll-free 1-800-361-9487

Woodside Square Mall
1571 Sandhurst Circle
Scarborough, ON M1V 1V2
E-mail: intra.woodside@sympatico.ca

Küsi Miriam Isberg, Anita Paju või Katrin Roop

Tel. (416) 298-2160
Toll-Free 1-800-263-2721
fax (416) 298-8182

The Travel Source

101 Duncan Mill Rd., Suite 305
Don Mills, Ontario, Canada M3B 1Z3

Reisidega ühenduses olevate küsimuste osas helistage

KRISTI KUUSK (416) 449-0931

Tollivaba 1-800-265-2817

Lloyd Axworthy visiidil Venemaal

OTTAWA — Kanada välisminister Lloyd Axworthy alustas 10. nov. oma kahepäevast töövisiiti Venemaal, mille jooksul on kavas läbi arutada suur hulk rahvusvahelisi probleeme.

Axworthy kohtus esmalt Vene peaministri Jevgeni Primakovi ja välisministri Igor Ivanoviga, arutamaks kahepoolseid suhteid. Kanada-Vene poliitilised suhted on arenenud tõusujoones ja minister loodab neid veelgi avardada.

Kõne alla tulevad veel G8-ga seonduvad probleemid, Euroopa julgeolek, Kosovo kriis, regionaalse koostöö ning Arktika ja põhjapiirkondade küsimused.

Kanada investeringud Vene

• Reformipartei liider Preston Manning tunneb muret oma partei tuleviku pärast ja leiab, et partei liikmeskond vajaks hädasti noorendusküüri. Sel eesmärgil korraldab ta 1999.a. veebruaris ülikoolide vaheajal nn. Ühendatud Alternatiivi konverentsi, tutvustamaks oma partei põhimõtteid ja suundumusi.

majandusse ulatuvad praegu ligi 500 miljoni Kanada dollarini, peamiselt energeetika, ehituse, põllumajanduse, telekommunikatsioonide valdkonnas. (C/EP)

• Pühapäev, 9. november tõi valimiskampaania pidavale Quebeci peaminister Lucien Bouchardile ebameeldivusi. Tema kodu-valimisringkonna Jonquiere 800 arsti avaldasid meelt provintsivalitsuse kokkuhoiupoliitika vastu tervishoiu vallas. 47 arsti on ähvardanud seetõttu haiglad protestimärgiks sulgeda. Kogu pühapäeva püüdis Bouchard leida väljapääsu tekkinud kriisist. Hilisõhtul pakkus ta olukorra kergendamiseks nõrdu arstidele 1 miljon dollarit, kuid ei taganenud valitsuse plaanist esmaabi osakonna sulgemiseks. Liberaalid kritiseerisid Bouchardi kõnealust sammu, öeldes, et ta püüab raha abil võita poolehoidu oma kodulinna. Teiseltki haiglad vajavad raha, kuid peaminister ei pööra neile mingit

tähelepanu, märkis liberaalide liider Jean Charest. Viimane arvamusküsitlus näitab, et Charest ja Bouchard on populaarsuselt valijate hulgas võrdsed, kuid Bouchardi toetajaid on 19% võrra rohkem prantsuse keelt kõneleva elanikkonna hulgas.

• Toronto Pearson'i lennuvälja 500 streikivat abi- ja hooldustöötajat asusid 9. novembril 5. nädalase streigi järel taas tööle. Ametiühingu esindaja Jim Chorooski sõnul pakub lennuvälja juhtkond streikijatele just seda, mida need viimaste nädalate jooksul on nõudnud — täiendavaid soodustusi ja kõrgemat palka. 88% streikivatest töötajatest hääletas töandja pakumiste vastuvõtmise ja tööleasumise poolt.

• Möödunud nädalavahetusel toimus Vancouveris 825 äritegelase kohtumine, kus püüti leida võimalusi vankuva Briti Columbia majanduse taastamiseks. Nõupidamisel ei osalenud poliitikud ega ametiühingute esindajad. Briti Columbia Ärinõukogu süüdistab majandusliku madalseisus tekkimises BC valitsust ja poliitikut. Miljardär Jimmy Pattison on veendunud, et provintsi majandus toibub peatselt oma madalseisust ja muutub tugevamaks kui kunagi varem. Pattison usub ärimeste ja provintsi juhtkonna koostöö vajalikkusse maksude alandamiseks ja tööeaduste muutmiseks.

Estonia Koor Toronto esinduslikus kontsertsaalis

Jõulukuu esimesel päeval toimub kolme koori huvitav kontsert „Gift of Song“ North York Ford Centre kontsertsaalis. Osalevad: soome koor Vox Finlandiae, leedu koor „Volunge“ ja „Estonia koor“. Kavas on laule eesti, inglise, ladina, leedu ja soome keeles.

Kolm koori on olnud pingsalt ettevalmistusis juba mulla kevadest saadik. Soome keel ei valmista meile, eestlastele, palju raskusi, ka mitte koolides õpitud ladina keel. Leedukeelsete laulude hääldamist tuli meil aga õppida. Kava esimese pool koosneb peamiselt kolme rahvuse rahvaviiside ainetel loodud lauludest. Sissejuhatava sümbolise palana on kavas soome helitöö „Laulun ja

soiton maa — The Land of Music“ (Ilkka Kuusisto, tekst Paul Hietala), mis esitatakse inglise keeles ja lõpeb sõadega inimhingede ühtsusest.

Kontserdi esimeses osas esitavad koorid igaüks oma rahvuse heliloomingut. Estonia Koori kavas on kelmikas „Ma kõnitsin vainul“ (C. Kreek), rahvapärasmuslik „Leelo“ (M. Saar), võimas rahvaviis ja -luule „Laulu mõju“ (R. Toi) ning hoogne „Kangakudumise laul“ (E. Oja). Laulab kolmest rahvusest ühendkoor, süles kõigi kolme laulukingid. Eesti koorilaulu repertuaarist on valitud E. Võrgu rahvalaulu sugemetega „Helise ilma“ ja R. Toi kevadvärske ja meisterlik „Avalaul“. Leedu keeles kõlavad kaks rah-

vaviisi. Ja üks laul on soome päritolu: T. Kuula „Auringon nousussa“, mis on haarav oma müstilisusega. Estonia Koori juhatat Margit Viia-Maiste, leedu koori Dalia Viscontas, Vox Finlandiae dirigentideks on Paul Hietala ja Pieter Sigmundt.

Kontserdi teine osa kannab kuulajad täiesti uude meeleollu, Jumala palge ette. Esitatakse Antonio Vivaldi „Gloria“ ladina keeles väikeste orkestri saatel. Üheks solistik on valitud Rosemarie Lindau kes laulab aldi osa. Dirigendiks on nimekas Dr. Jerzy Cichocki, kes saavutas doktori-kraadi koorijuhtimise alal Yale'i Ülikoolis 1991. Ta kuulub Toronto St. Michael's Choir kooli õpetajaskonda, on organist ja koorijuht St. Andrew's kirikus Oakville's ja üheks organistik St. Michael's katedraalis Torontos. Ta on auhinatud koori Victoria Scholars diri-

gent. Selle koori esinemist võib tihti kuulda raadios CBC, CFMX ja CJRT kanalitel. Dr. J. Cichocki on juhtinud muusika-alaseid seminare mitmel pool Kanadas. Ta on olnud külaldirigendiks kooridele Toronto Mendelssohn Choir ja Elora Festival Singers. Ees seisab kontsertsari Kitchener-Waterloo sümfooniaorkestriga.

Lauluanne on Jumalast ja muusika on Jumala kink inimesele. Loodame, et armastuse ja innuga esitatud kontserdil laulud tõesti tõusevad taevasse.

Kontsert toimub George Weston Recital Hall, Ford Centre, North York, teisipäeval, 1. det. 1998 algusega kell 19.30 (7.30 õhtul). Pääsmed hinnaga \$18.00 saadaval kooriliikmeilt ja Ford Centre piletitkassas.

Informatsiooni palume helistada Tiina Liivet (416) 423-5429
AINO MÜLLERBECK

Sport

• Eesti epee meeskond sai Bratislavas toimunud juunioride Euroopa meistrivõistlustel kuenda koha, kaotades kohamatshi Itaaliale 37:45. Eesti meeskonnas vehkleid Sergei Vaht, Sven Järve, Aivar Liimets ja Nikolai Novosjolov.

• Endine Argentiina jalgpallitäh Diego Maradona kavatseb osaleda heategevuslikus jalgpallimatshis, et sel teel aidata orkaani Mitch läbi kannatada saanud Kesk-Ameerika riikide elanikke.

• Eesti koondis kaotas jäähoki MM-i A-grupi valikuturniiril Austrias Klagenfurtis Ameerika Ühendriikidele 1:7 (1:4, 0:2, 0:1). Kohtumises kolm väravat löönud Corey Millen ütles, et mängu võitsid kogemused. „Eestil on noor meeskond ning tegemist oli kogemuste võiduga nooruse üle“, ütles ta. Eesti ainsa värava lõi avalikmõeldikul Mihail Korsunov.

• Kamloopsis lõppesid 8. novembril Skate Canada iluuisutamise võistlused. Naistest pälvis esikoha Jelena Liashenko (Ukraina), parima Kanada esindajana jäi Keyla Ohs kümnendaks. Meestest oli parim Jevgeni Pljushenko, talle järgnes Kanada iluuisutamise täht Elvis Stojko. Paarisõidus saavutasid kulla Xue Shen ja Hongbo Zhao (Hiina). Parimate kanadalastena pälvisid 3. koha Jamie Sale ja David Pelletier ning 4. koha Kristy Sargeant ja Kris Wirtz.

Dr. Jerzy Cichocki vas. prooviharjutusel. Par. meie armas Estonia Koor.

Foto: Toivo Ok

Cantate Domino 40

Kui E.E.L.K. Peetri kogudus pühitses 1958.a. sügisel oma 10. aastapäeva, kinkis vaimuliku koorilaulu huviliste 16-liikmeline grupp kogudusele oma segakoori, millele valiti Eduard Tobrelutsu ettepanekul nimeks Cantate Domino, meenutamaks samanimelist Tartu Ülikooli koguduse vaimuliku koori.

Asutamiskosoolek peeti 14. oktoobril 1958, pärast koguduse esimest juubelit. Õp. Oskar Puhm ja organist Udo Kasemets andsid õhutus, et kogudus saaks oma vaimuliku koori kirikliku tegevuse rikastamiseks. Selleks on luterlik kirikul kauaaegsed traditsioonid. Ka olid Torontos juba tegevad Toronto Eesti Naiskoor, Toronto Eesti Meeskoor ja Toronto Eesti Segakoor aidanud kaasa jumalateenistustel, kus koorijuhideks olid olnud Udo Kasemets, Roman Toi, Guri Raag, Magda Söödor, Lembit Aveston, Eduard Tobreluts. Ka käis Helmi Betlem oma laulustuudio õpilastega jumalateenistusi kaunistamas.

Enne ametlikku asutamist olid samad lauljad U. Kasemetsa juhatusel juba 21. septembril 1958 ja 12. oktoobril 1958 käinud jumalateenistustel laulmas, millega oli organisatsioonile väline vorm antud. Jätkuvaks tegevuseks valiti koorijuhi U. Kasemetsa ja koorivanema E. Tobrelutsu kõrval viieliikmeline juhatus, kuhu kuulusid August Liivaja, Joh. Ed. Lindjärv, Oskar Viia, Magda Lees (Rabison) ja Öie Kämer, kes omavahel jagasid ametid. 40 aastat hiljem laulavad edasi A. Liivaja ja O. Viia.

Saanud organisatsiooni valmis, seati üles eesmärgid ja sihid; vaimuliku muusika viljelemise kõrval nähti ette koorimuusika õppimist, muidugi olid lauljad erinevate muusikaliste kogemustega. 40 aasta jooksul on mitmed koorijuhid arendanud ja juhtinud oma taktikepi all koori muusikalised võimed painduvaks, nii et aastatega on jalgel juid asunud ikka nõudlikumate tööde õppimisele ja esitamisele, mis on kiriku kaartealuse helisema pandu ja vaimuliku lauluga lisanud jumalateenistustele südameteni lähenevaid vaimulikke tõdesid.

Cantate Domino esinemine toimus oma kirikus 1958. aasta jõuluõhtu jumalateenistusel, kus repertuaaris olid J.S. Bach'i ja G.F. Händeli helitööd. Viimase autori maailmakuulsas helitöös solesis Helmi Betlem. Repertuaari on täiendatud heliloojaist koorijuhide oma töödega.

Esmalt esitati 21. veebruaril 1959 esiettekandes L. Avestoni kantaa „Võta nüüd Issandat“, kus oli tegev meie muusikute paremik — L. Aveston, H. Betlem ja U. Kasemets. Samal jumalateenistusel õnnistas õp. O. Puhm koguduse koori. Samal aastal komponeeris U. Kasemets koorile oma moto: „Laulge Jehoovale kõik maailm“.

Esimesel tegevusaastal jõuti ka väljapoole oma koguduse ringi, esineti TE Naiskoori kontserdil, seda tava jätkati järgnevatel aastakümneil nii lauljate vahelise koostöö kui mõnikord ka võimsa laulu saavutamiseks, eriti vaimulikel ühiskontsertidel.

Kui esimesel aastapäeval omavahelisel koosviibimisel istuti kohvilauas, siis märkis koori vanem oma aastapäeva, et sel tegevusaastal oli 41 laulajat ja koorijuht U. Kasemets julgus soovida, et oma teisel aastakümnel täituks kiriku kõrge katusealune muusikaga, mis on loodud maailma suurvaimude poolt.

Nii ongi järgnevad neli aastakümnet kestnud kavakindel tegevus. On harjutatud ja laulurõõmu pakutud oma kirikus teistele kaasmaalastele, käidud kauge-mailgi sündmusil. Maailmakuulsusega helitöödest on esitatud G.F. Händeli „Messia“, F. Schuberti „Missa G-duuris“, F. Liszt'i „Seitse ristisõna“, G.F. Händeli „Juudas Maccabeus“, G. Faure „Reekviem“ jt. Nende kõrvalt on meie oma heliloojad loonud samasuguse läkitusega töid nagu L. Avestoni „Võta nüüd Issandat“, R. Toi kohvilauas, „Te Deum Landamus“ ja „Jubilate Deo“, M. Sisaski „Eesti missa nr. 3“ ja katkendeid H. Duesbergi „Reekviemist“. Kokku on koori repertuaaris üle 300 koraalivormis helitööd. Koor on vahendiks, mille kaudu eesti heliloojate looming kuulajani on jõudnud.

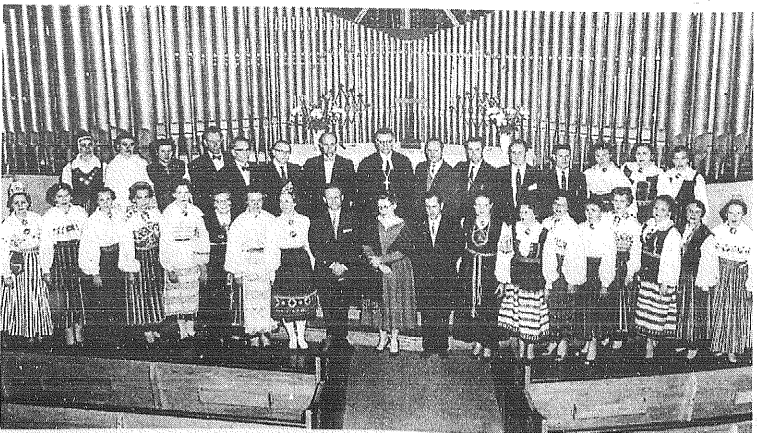
Koori on nende aastate jooksul abistanud mitukümmend eesti ühiskonna tuntud laulusolisti, kuid ka koori lauljate hulgas on olnud häid soliste. Laul talletub mälestusse, kui seda ei salvestata heliplaatile. Juba koori viiendal aastapäeval ilmus Merit Co. heliplaat Erik Purje juhatusel lauldud vaimulike lauludega.

Koori sisemises tegevuses on olnud märkimisväärsiks sündmusiks ka oma rinnamärgi saa-

mine ja 28. aprillil 1974, koorile oma lipu valmistamine, mille kavandas ja valmistas Nelly Lind. Eesti Üldlaulupidude 110. aastapäevaks algatas Cantate Domino vaimuliku kontserdi korraldamise, kus osales kaheksa kirikukoori. Koguduse ja koori kõrgesse ikka jõudmisel on olnud asumeiks mitmesugused tähtpäevad ja juubelid, mida on tavaliselt peetud kontsertjumalateenistustega.

Kuid on esinemas ka kaugemal sündmusil, kuni Tallinna üldlaulupeoni. Neljakümne aasta jooksul on seda lauljate gruppi vorminud ja oma tahtele painutanud koorijuhid Udo Kasemets, Erik Purje, Leida Pilt, Lembit Aveston, Maaja Duesberg, Asta Ballstad, Lembit Aveston, Charles Kipper, Roman Toi ja tänaeni Rosemarie Lindau.

(Järg lk. 7)

Cantate Domino koor pärast õnnistamist 21. veebruaril 1959.

Vanade maakaartide teedel minevikku

Läinud nädalalõpu muistsete maakaartide ja gravüüride näitus Eesti Maja galeriis viis vaataja aastasade tagusesse maailmapilti, millesse kartograafid püüdsid oma teadmiste kohaselt piirjooni tõmmata. Välja oli pandud 34 numbrit, mõne all enam kui üks nimetus. Näituse korraldajaks olid Liivimaa Maakaartide Selts Toronto ja Toronto Eesti Maja Kunstikomitee.

Liivimaa Maakaartide Seltsi tegevus Toronto on seni olnud tagasihoidlik, seekordne väga suurepärane väärtuslike kaartide kogum otse „plahvatas“ Toronto eestlaste teadvusse, kellele on olnud ilmselt teadmata, et selliseid asju kogutakse ja et neid on ületulde maailmas saadaval. Tegelikult on need isegi katalogiseeritud paksuks raamatuks. Liivimaa Maakaartide Selts Toronto liikmeskonda kuuluvad Peeter Piil, Mart Lupp, Lea Kõiv, Roland Amolins ja Käbi Lökk. Liikmeskond olevat siiski avatud ka teiste sama ala kolleksionäridele.

Näitus avati anonüümse autori illustratsiooniga, mis ilmus „Illustrated London News“'is 1856.a., kus on vaade Tallinnale lõunapoolsest sadama sissekäigust. Veel teinigi anonüümse kunstniku vaade on Tallinna sadamast aastast 1865.

Siis järgnes Liivimaa kaart itaallase kartograafi Gastaldi Giacomaga (ca 1500—1565) poolt, veel teinigi itaallane Russelli Girolama (ca 1504—1566) on teinud kaardi Preisimaast ja Liivimaast. Sellest ajast ongi näiline huvi Balti maade kaardistamiseks, kus Ortelius Abraham (1527—1598) on andnud Liivimaale uue kirjelduse ja teine,

kus praegune Eesti kannab Wirlandi nime, mis uueaegsetel kaartidel jäi Ida-Virumaa nimetuseks (ja soomlasile kuni tänaseni). Riia lahe piirkonda on kaardistanud Waghenar Lucas (1533—1606), kus oli osa Kuramaad. Kaart on võetud ingliskeelsest „Marriners Mirror“ nimelisest väljaandest.

Siis jõudis Balti maade kaardistamisele flaami kartograaf Gerard Mercator (1512—1590), kes alul elas Antwerpenis, kuid siis pidi seal inkvisitsiooni tagakiusamise eest lahkuma. Näitusel oli Mercatorilt Liivimaa (1607 Antwerpen) ja „Liivimaa“ (1600 Antwerpen), Euroopa (ca 1622 Duisberg, kus ta elas pärast Antwerpenist lahkumist).

Aastatega tulid uued nimed: Blaeu, Joan (1596—1673), Liivimaa (ca 1630), Massa Isane (1586—1643) uus laiem Balti maade kaart kus on Venemaa, Eesti, Liivimaa, Rootsi ja Soome (1680).

Flaamlane Jansson, Jan (1588—1664) tegi Idamere (meie Läänemere), Baltimere äärsed maade kaardi Taani, Rootsi, Preisi, Kuramaa, Liivimaa ja Soomega (ca 1630 Amsterdam). Samalt kartograafil oli veel teinegi, uue Liivimaa kaart täpsemate kirjeldustega. Ka Jacobsz Family koos tas kaardi Liivimaast ja Ida-Soomest Ahvenamaa ja Tallinnaga (ca 1650 Amsterdam).

Iga kaardiga muutuvad kaardistused täpsemaks, eriti on see areng näha Eesti läänerrannikul ja saarte juures, kus mõnel pole Hiiumaa olemaski, siis püsib see kolmnurksena ja alles uueaegse ajal saab „timbusaia“ ilme.

Ka Danckerts, Justus (1635—1701) valmistas Liivimaa ja Kuramaa, Lõuna-Eesti ja Läti väiksemate provintside kaardid (1670). Seale, Richard William (1732—

1785) andis korrekse Baltick või Idamere kaardi (1745) ingliskeelsena, arvatavasti oli mõeldud inglasele, kes käisid Soome lahel pommitamas.

Edasi oli Sanson, Nicolas (1600—1667) Liivimaa ja osalt ka Eesti ja Läti kaart (1663), Merian, Matthausi (1593—1650) gravüür Tallinn (1653). Du Val'i Rootsi, Gotlandi, Euroopa ja Poola alad (1676 Prantsusmaa). Veel teinigi prantslane De Fer Nicolas (1646—1720) on koostanud Narva linna plaani (1703 Pariis).

Tundmatult autorilt oli viis vasesgraviüri Põhjasõjast (1701—1704) võitlustest Narva pärast. Olukord Narvas 1700, detsember 1701 lahing rootslastega kuni 1704 on Narva langenud juba moskovitsidele.

Valck, Gerard (ca 1650—1726) on teinud Liivi- ja Kuramaade ja Eesti kaardi, kuid puudus Hiiumaa (ca 1700 Amsterdam). Renard, Louis'ilt Mare Balticum (Läänemeri), uus L. Renardi trükk Idamere, Chatelaine, Henry A. kaart Balti riikide piirkonnast. Ottens Family, Reinier ja Joona (1725—1750) kaart Liivi ja Kuramaa hertsogriikidest, Eestist ja Läti provintsidest (1745 Amsterdam). Moll, Hermani kaart Baltick või Idamerest ja Soome lahest (ca 1740 Londonis).

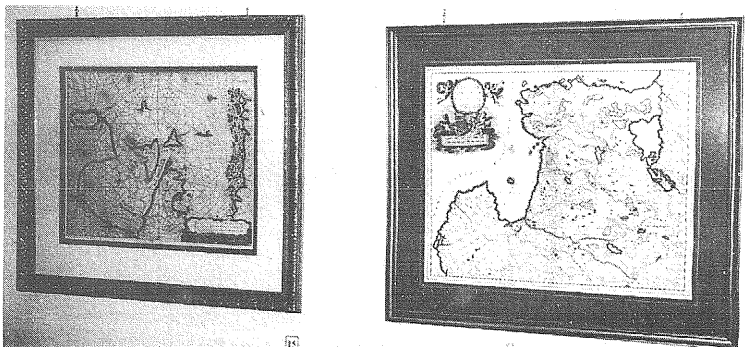
Robert De Vangondy, Gilles (1686—1766) Kuramaa, Liivimaa, Ingerimaa ja osaliselt Soomemaad (1749). Zatta, Antonio

KIRJANDUS — KUNST — KULTUUR

Läti, eesti-rootsi ja eesti rahvarõivad.

Foto: H. Oja

Jacobsz Family Ida-Soome Ahvenamaani (1650), ja Danckerts, Justuse Liivi ja Kuramaa hertsogiriik (1670).

Foto: H. Oja

(1757—1597) vasesgraviüür Liivi, Eesti, Novgorodi ja teistest aladest Euroopa Venemaal (1782 Veneetsia). Lõpuks Pazzini, Carli graviürid Venemaast (1794), teine 1837. Winckelmanni ja poegade terasgraviürid läti, rootsi (Vormsi ja Ruhno) ja cesti (Mihkli) rahvariistest. Tundmatu autori terasgraviüür „Kaks eestlast“ (19. saj. Pariis) ja viimasena Le Prince'i graviüür liivi kabareest (kõrtsist).

Lisaks sellele rikkalikule väga hästi raamitud väljapanekule oli laudadel arvukalt mitmesuguseid raamimata töid, nende hulgas 1854.a. ilmunud „The Illustrated London News“ 17. juuni numbris ilmunud pilt esimesest lastust seltses inglase-venelaste vahelises meresõjas Soome lahel.

Ka oli kaart, mille tsentrumiks oli Riia laht selleäärsete keskustega alates Lehal (Lihula) keskusega, sealt edasi Pärnu ja Riia kuni ring sai täis. Selle kõrval pilt: ühel Narva Hermann ja Jaanilinn vahelisel jõekaldal seisab vene soldat püssiga, tüdruk kaenas.

Sellise näituse kahele õhtule paigutamine jättis paljud ilma nii sisukast õppereisist Eesti, Balti riikide ajalukku. Seal võis näha, kuidas maakaardid arenesid tihe seas inimeste ettekujutusega Maa kujust, mis muiste oli tasapinnaline. Kogu maailma tahtis hõlmata juba Ptolemaios. Keskajal, kui valitsesid eriarvamused Maa kuu üle, koostati mungakaart, kus keskpaigaks oli Jerusaalemm. Mõiste atlas andis flaami kartograafi, kes 1595 andis välja kaardite kogu.

Mitmed kaardid olid käsitsi koloriseeritud rõhutamaks piirjooni

üksikestest kuni tulid päris trükitud kaardid Eestist. Üks Eesti kaart oli 1940. aastal ilmunud ilmselt Saksa

sõdurite otstarbeks saksakeelsete ületrukkidega ja seletustega.

Teatrietendus läheneb

Paar aastat tagasi lavastati Eesti Rahvusteatri poolt Agnes Lepp-Kaasiku näidend „Lahutus“, mis võeti publiku poolt ülihästi vastu ja millega tehti ka õnnestunud külalisetendusi järgneval sügisel Lakewood'is ja Baltimore'is.

Agnes Lepp-Kaasik oli Estonia näitlejanna ja Rootsi põgenedes jätkas ta koos oma abikaasa Harry Kaasikuga teatritööd. Varsti sai näitlejast ka kirjanik ja tema näidendeid on kerge ja huvitav lavastada, sest näitlejana tundis ta lavakunsti võimalusi. Tal oli omadus näidendeid kulminatsioonini viia kuni lõpuni, nii et pinge aina ja üha tõusis, hoides pinevil ka publiku.

Tookordne „Lahutuse“ lavastaja oli tipis rahul selle tänapäevaste perekonnaprobleemide ja koomiliste olukordade ja ta otsustas veel teisegi autori näidendi lavastada. Seekordseks valikuks osutus 1980. aastal näidendi võistlusel auhinnatud komöödia „Oleme ju ainult inimesed“, mis tegeleb jällegi vananevaste pagulaste elu ja probleemidega. Näidendi on kerukaid olukordi, mis aga lähenevad toredasti.

Näidend lavastati autori poolt Stockholmis 1981.a. aprillis ja nüüd tuleb ta lavale esitunud Eesti Rahvusteatri näitlejate kui ka uustulnake poolt: pühapäeval, 22. novembril Eesti Majas (mitte 22.

nagu varem välja kuulutatud). Lavastajaks on Endla Komi, kes mängib ka ise kaasa, teatrilükked Valve Tali ning Enno Õnapuu. Nimetatud näitlejad mängisid ka „Lahutuses“ kaasa.

Uustulnukadena ja verivärsketena on meil võimalus näha Ester Mandrat, kes varemadel aegadel nii mõneski tükis kaasa aitas, siis meie tuntud Laas Leivat, kes üllataval kombel suurt huvi teatritöö vastu tundma on hakanud. Oli meil ju võimalus tema mängu naudta viimati lavastatud tükis „Kolmas noorus“ ja „last, but not least“ noor Erika Pahapill, kelle debüüt „Iluduskuninganna“ andis lootuse, et oleme saanud teatrilise tõhusa abi nooremate hulgast.

Niisiis, proovid käivad juba usinasti. Jääb ainult lootet, et Toronto teatripublik ka selle Lepp-Kaasiku näidendi soojalt ja südamluult vastu võtab, nagu ta „Lahutuse“ puhul, kus üks teatriluult, tänades kirjalikult lavastajat lausus: „...hindame Teie ettevalikust ja töötatule meile sellist suurepäraseid naudingut pakkuda lavale toodud näidendi kaudu. Isegi lava oli seatud imekaunit, mis juba esimesest pilgust hea mulje jättis.“

Loodame, et meie ka seekord teatrisõpru ei peta ja neile toreda ja üllatava teatrimeeleolu pakume. Nägemiseni etendusel!

(K.)

Cantate ...

(Algus lk. 6)

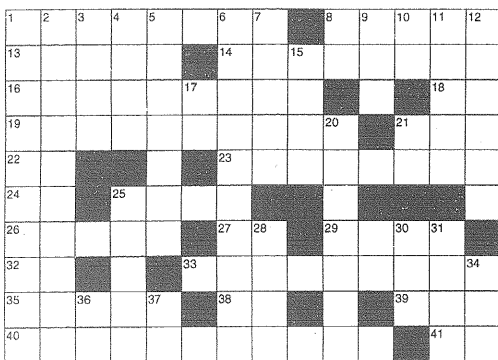
Samavõrd on mitmed koori sisemises organisatsioonis tähtsad esimehe ja koorivanema kohti. Need on kandnud koori püsimise ja jätkumise tööd, mis tavaliselt jääb lauluhelidest varjatuks. Koori esimehi on olnud 7, koorivanemaid 11 (mõni neist kaks korda). Praegu, 40. juubeli puhul on esimeheks Juhana Laanes, abiesimeheks Kalju Kaur, sekretäriks Evi Dulder, nootide hooldajaks Virve Matthias, perenaiseks Linda Lepik, laekuriiks Harold Kivi ja koorivanemaks Paul Rabisson.

Oma 40. aastapäeva ettevalmistamisel astuti julgelt suure ülesande lahendamisele, õppima Cyrillius Kreegi „Eesti reekviemi“ oma aastate vaimsele kokkuvõtte tegemiseks. See tuleb esitamisele pühapäeval kontsert-jumalateenistusel. Kui koguduse 10. aastapäeval tehti lauljate poolt kingituseks oma koor, siis loodab koor selle suurteose esitamiseks teha kingituse kogudusele heatahtliku koostöö ja majandusliku abi eest, mis on teinud võimalikuks selle rikkaliku tegevuse kiriku, Jumala ja oma rahvuslike püüdluste eest teenimisel.

J. Laanese andmeil
HANNES OJA

Ristsõna nr. 2397

Koostanud ERIK VIIRE

Paremale: 1. Linn Kanadas, 8. Poolsaar Aasias, 13. Ilutaim, 14. Löökpill, 16. Teatud sõidukite kogu, 18. Antimoni sümbol, 19. Itaalia rahvatants, 21. Keeleteaduslik mõiste, 22. Leonardo — Vinci, 23. Venepärane mehenimi, 24. Vorm sõnast „olema“ ingl. k., 25. USA osariik, 26. Ameerika kirjanik, 27. Kaksikvokaal, 29. Norm, 32. Naatriumi sümbol, 33. Öhkkond, 35. Mehe eesnimi, 38. R — tänav prantsuse keeles, 39. — Negro — Amatsoonase lisajõgi, 40. Tuntud looduslik park USA-s, 41. Noot.

Alla: 1. Maailmakuulus USA multifilmikunsti looja, eesnimiga, 2. Kord aastas toimuv, 3. Olevat teriseks, 4. Küla Palamuse lähedal, 5. Populaarne Walter Scott'i teos, 6. — on tarkuse ema, 7. Lihaküpsetamisrest, 8. Ühtlasi, 9. Sugulane, 10. A — kartlik, 11. Riik Euroopas, 12. Mehe eesnimi, 15. Eesti—Läti piiripunkt, 17. Kaks järjestikust tähte, 20. Eesti skulptor, 25. Ebamaine olend, 28.

Elukutse, 30. Serv, 31. Kala, 34. Kuningas — prantsuse keeles, 36. Mahuühik, lüh., 37. Po — mäng.

RISTSÕNA NR. 2396 LAHENDUS

Paremale: 1. Boris Pasternak, 13. Ok, 14. Edel, 15. Ohatis, 16. Rüüp, 18. Neol (Loen), 19. REM, 20. Valdav, 22. Si, 23. Octavian, 25. Jugoslaavia, 30. Bi, 31. Aam, 32. Arst, 33. Salmon, 35. Anna, 36. Nip, 37. St., 38. Aelen, 40. Ui, 41. Ae, 42. Ookrine, 43. Razid, 45. Oo, 46. Ao, 47. Essee, 50. Rear, 51. Oigu! 54. Oar, 55. Ob, 56. Kuld, 57. It, 58. Tsooru.

Alla: 1. (Big) Ben, 2. Ode, 3. Reorganize, 4. Ill, 5. Porilane, 6. Ahe, 7. Sammaspool, 8. TT, 9. Ei, 10. RS, 11. Araablane, 12. Külviimes, 13. Opaakne, 17. Üdi, 20. Vi, 21. V.N., 22. SS, 23. Oi, 24. Castro, 26. Ua (au), 27. Oma, 28. Ari, 29. Vt., 34. O.L., 35A. Nuarb (Braun), 37. Skaut, 39. Neeru, 41. Adru, 44. Iak (Kai), 45. Ood, 48. Soo, 49. Ear, 52. Gi, 53. TT.

Concordia Ülikooli rektoriks pühitseti

Mart Susi

TALLINN — EELK peapiiskop Jaan Kiivit pühitses 5. novembril Concordia Ülikooli rektoriks Mart Susi ning andis talle üle ametiketi.

Susi on esimene eraülikooli rektor Baltimaades, kes ametisse on inangureeritud.

Tseremoniaal osalesid haridusminister Mait Klause, Tartu Ülikooli rektor Jaak Aaviksoo, Eesti Advokatuuri juhatuse esimees Aare Tark ning mitmete riikide suursaadikud.

Rectori ametiketi on valmis- tatud hõbedast ja kullast, kaus- tistatud lausriidi, obsidaani ja pärlmutriga ning selles on kuju- tatud Concordia Ülikooli logo.

Läbikukkunud oktoobri- demonstratsioon Riias

Kõigest 30 oktoobrirevolutsiooni pooldajat marssis 7. nov. üle Riia kivisilla, kandes puna- lippe ja Lenini pilte ning hõigates revolutsioonilisi loosun- geid.

Meeleavaldajad kurtsid, et nõukogude ajal olevat Lätis valit- senud heaolu, nüüd aga olevat rah- vas määratud orjusse ja viletsusse.

Ametiketi igal lülil on oma tähen- dus.

Concordia Ülikool on asutatud 1992. a. ning seal õpib üle 1200 bakalaureuse- ja magistriõppe üliõpilase 12 eri rahvusest. Üli- kooli majandus-, õigus- ja meedi- ateaduskondades õpetavad õppe- jõud 14 eri riigist. (E/EP)

Õppepäeval praegused ja endised pedagoogid. Vas. I reas: Georg Ilta, Leida Marley, Edgar Marten, Elle Rosenberg, Valdek Lenk. Vas. II reas: Tiina Maripuu, Ene Lüdig, Eve Järve, Anita Genua, Kai Kiilaspea, Hille Järve, Tiina Kajak, Silvi Verder ja Erika Liiv. Foto: Eda Oja

Hoiame ühte kui mesilaspere...

50 ja 35-koolide juubelid tulekul

1989. a. 24. oktoobril tähistati Toronto Eesti Seltsi Täiendus- kooli 40. ja Toronto Eesti Keskkooli 25. aastapäeva. Seda sündmust jäi meenutama ka meie kirjaniku, Arved Viirlaidi luuletus „Kingi mulle võti“, mida nüüd igal kevadel esi- tatatakse algkooli lõpuaktusel. Taas on saabunud aeg juubeleid pidada.

31. oktoobril kogunes Eesti Maja eesti kooli õpetajaskond, et arutada põhjalikumalt oma iga- päevaseid õppetöö küsimusi. Elu, ka koolielu on pidevas muutumis- es. Toronto eesti koolid on Eesti Haridusministeeriumilt juurde saa- nud palju uut õppematerjali, mil- lest tuleb omakorda teha valik, sobitamaks meie kooli süsteemi- ga. Raskemaks teeb eesti keele õpetuse klasside ebaühtlane areng ja suurus. Õpetaja tegevuspõld on lai, aega aga vähe.

Ootame lapsevanemaid täien- duskoolide lapsevanemate koos- olekule teisipäeval, 17. novembril kell 19.00 Eesti Maja klubiruumi, et koos mõelda ja leida võimalusi eesti koolielu edendamiseks.

Õppepäeva teine pool kulges juubelihõnguliselt. Tulekul on koolide tähtpäevad. Seekord pee- takse Toronto Eesti Seltsi Täien- duskooli 50. ja Toronto Eesti Keskkooli 35. aastapäeva 26. ja 27. märtsil, 1999. a. Toronto Eesti Majas.

Juubelipidustused algavad näi- tuse avamise ja piduliku aktus- kontserdiga reedel, 26. märtsil, 1999. a. Järgmisel päeval, 27. märtsil on terve Eesti Maja vilist- laste päralt-seltskondlik koosvi- ibimine eeskava, õhtusöögi ja tantsuga. Oodatatakse kõiki alg- kooli- ja keskkooliõpetajaid. Loo- dame väga, et info liigub kiiresti lehelugejate kaudu. Püüame ka omalpoolt leida kontakte vilist- lastega.

Ürituse peakoordinaatoriks on Silvi Verder: tel. (905) 649-5510. Peatoimikonnas tegutsuvad Elle Rosenberg, Tiina Kajak, Edgar Marten, Tiina Maripuu. Üritust reklaamivad Erika Liiv ja Eda Oja. Näitust organiseerivad Ene Lüdig, Leida Marley, Silvi Verder. Aktust korraldavad Ingrid Silm, Toomas Kütt, Liina Purje-Lepik. Koos-

viibimist juhivad Allan Liik, Tiina Kajak. Tegelikult aitavad üritust läbi viia kindlasti palju rohkem kooliga seotud inimesi, kui praegu sai nimetatud.

Ootame abilisli igasse tööloiku! Palun andke endast märku juba praegu! Eesti Majas on kooliõhtud igal esmaspäeval ja teisipäeval kl. 18.45 — 21.10, mil võite kohtuda ürituste organiseerijatega.

„Kingi mulle võti,
VÕLUVÕTT,
et ma avada võiksin
oma esivanemate varamu ukse!
...
Kingi mulle võti,
mu rahva rikkuste,
mu rahva südame juurde —
kingi mulle mu
ESIVANEMATE HELISEV
KEEL!”

Arved Viirlaidi sügavaimat soovi — eesti keele säilitamist — on püüdnud kõrgel hoida eesti kool Toronto. Me hoiame nõnda ühte, kui üks mesilaspere...

EDA OJA

Laske sisse...

(Algus lk. 1)

hämaramaks ja künnlad särama. Oli ja Eestis 2. novembril hingede päev, mil akendel põlesid künnlad meie seast lahkunute auks.

See tava on tegelikult pärit juba 14. sajandist. Selle sajandi vahe- pälsetel aastatel oldi niisugusest kombest võõrdunud. Õpetaja Eda Oja luges ette katkendi Ilmar Särki raamatust „Lambri lood“, kus pere alustas õhtusööki künnalde süü- tamise ja laua katmisega, jättes ühe koha ka Toonela perele.

Poisid alustasid lauluga „Laske sisse mardisandid, marti, marti“, tüdrukud leelotasid järele. Nii saidki kõik mardisandid kingi osaliseks. Klassis pidutsesid noid, koledate maskidega mehed, akna- pesijad tänavalt, printsess, hipi, kunstnik ja teised tähtsad tegelased. Oligi suupiste aeg: Maarika ema Viive Tork-Hiis ja Kaarini isa Mart Lupp pakkusid peolisteole jooki ja maiustusi, mida iga laps oli kaasa toonud sõbraga jaga- miseks.

Nüüd oli meie kord minna külla 3. klassile. Ka neile õpetati mardilaul selgeks, korras seda laulu kaks korda. Juba ootasid koridoris lapsevanemad, keda iga mardisant oli isiklikult külla palunud. Viimased kümme minutit jäid kahe ringmängu jaoks: „Me lähme rükist lõikama“ ja „Tant- sime kõik lapaduud“. Peolised

olid väga üleemelikuks ja larmakaks muutunud: kõlasid õhu- pallikärgatused ja poiste hõiked. See vagur 4. klass oli end täielikult välja elamas.

Ees on ootamas ainult viis kooliõhtut. Tulemas pühad ja esimesed tunnustused eesti koolist. Jätkuvat energiat kooliperele!

4. kl. õpilased mardisantidena vas: Martin Kuuskne, Mark Merilo, Lennard Väljas, Vello Keelmann ja Erik Kuld. Foto: Eda Oja

25. aastapäeva spetsiaalhindad meie reisibüroo 25. aastapäeva tähistamiseks

SKYTRAIN LTD.

TOURS & TRAVEL

2318 Danforth Ave.
(Oak Park Ave. juures)
Toronto, ON M4C 1K7

pakub teile järgmisi spetsiaalhindu järgmiseks suveks —

TORONTO — TALLINN — TORONTO

1. mai—5. juuni \$ 789
13. sept.—31. okt.

6. juuni—15. juuni \$ 909
9. aug.—12. sept.

16. juuni—18. aug \$1049

Et kasutada neid spetsiaalseid hindu, peate reserveerima ka tasuta 21. nov. 1998

Helistage BERT KIVIMÄKI (416) 690-4922 Ont. Reg. #1636986

Ilmar Heinsoo Õppefond

„Put your money where your mouth is.“

Aupeakonsul Ilmar Heinsoo 25. teenistusaasta tähistamiseks esitas grupp talle lähedalseisvate organisatsioonide juhtinimesi tema elutöö tunnustuseks kõige vääristatavama algatuse: luua Ilmar Heinsoo nimeline Õppefond.

Umbes samaaegselt kuulutas Toronto Ülikool välja oma stipendiumideloomise aktsiooni, kus ülikooli ja provintsiavalitsuse toetustega oli võimalik kõik annetused kolmekordistada. Annetused on ka taksivad! Peale teiste mõttekaaslastega läbirääkimisi andis Eesti Õppetöö Fond enne kehtestatud tähtaega, 31. märts 1997, Toronto Ülikoolile lubaduse pagutada enne 31. märtsi 1999 Ilmar Heinsoo Õppefondi \$35.000,00, mis koos eelnimetatud lisatootustega moodustab \$105.000,00 alalise „Ilmar Heinsoo Fellowship“ Fondi. Fondi kasumist antakse iga-aastaseid stipendiume eestlasele õppetöös. Pea-rihk oleks eestlasele uuri-mistööde toetamine.

Õppetulemustele ja vajadustele rajatud toetusrahade valikkomiteed juhib Toronto Eesti Õppetooli professor. Liikmeteks: Ilmar Heinsoo esindaja, õppetooli nõuandva komitee eestlasest liige ja ülikooli esindaja. Aastategevuse aruanded esitab ülikool Eesti Õppetooli

Sihtasutusele.

Eesti maapaopäevade ajal olid tunnustanud diplomaatilised esindused meie riigi järjepidevuse sümbolid. Meie aupeakonsuli isiklik panus selles on võrreldamatu, veel enam, et ta on neid kohustusi siiani edasi kandnud. Nüüd on avanenud võimalus, et kõik, kes oskavad seda tööd mõõta-hinnata ühinevad oma toetustega selle alaliseks meelepidamiseks ja korduvaks meeldetuletuseks eestlasele õppe- ja uurimistööde toetamisega meie Eesti Õppetooli kõrval. See oleks midagi püsivat, mille säilitame meie ajastust. Aupeakonsul Ilmar Heinsoo Õppefondi toetus-tshetkid kirjutada Chair of Estonian Studies Foundation nimele ja saata: 310 Bloor Street West, Toronto, Ontario M5S 1W4.

Lisada saatja nimi ja aadress, võimaldamaks töendi saatmist tulumaksu mahaarvestusteks. Õppetooli Sihtasutus kannab summad Ilmar Heinsoo Fellowship Fondi, koostab annetajate nimekirja, mis avaldatakse soovi korral ajakirjanduses. Võite ka annetused teha isiklikult Tartu College (TC) büroos, 310 Bloor St. West.

Lisainfo: T.C. Büroo, Tel. (416) 925-9405, fax (416) 925-2295; Elmar Tampõld, tel. (416) 484-0406, fax (416) 484-9754.

High Park'i tütarlaste ja poistekoori juhid, vas: Ann Cooper Gay ja Errol Gay nende vahel oleva Armas Maistega.

Foto: H. Oja

High Park noortekoor kogu koosseis laulmas Peetri kirikus.

Foto: H. Oja

Ülendavat koorilaulu Peetri kirikus

Pühapäevane kontsert-jumalateenistus Peetri kirikus osutus üllatuslikult kaasahaaravaks High Park tütarlaste ja poiste kooride lauluga. Sajaliikmeline koor täitis suure osa kirikust ja lauluga täielikult. Haruldasele sündmusele tulid kirikusse ka koguduse oma pühapäevakooli õpilased.

Tüdrukute ja poiste koor laulis esimeseks David ja Jean Perry „Gloria“, juhatas Ann Cooper Gay. Järgnes kahest koorist moodustatud ühendkoorilt G.F. Händeli „Halleluja koor“, mis saja innustunud laulja poolt otse tõstis kuulajate vaimu ülespoole sõnadest kaasa laulma. Klaveril saatis Errol Gay, kes oli ka üheks koorijuhiks.

Õp. dr. Andres Taul rääkis jumalateenistuse eel, et esimene laul on eestikeelne, kuid soovitas kõigil, vaatamata dialektile, kaasa laulda. Teine laul oli ingliskeelne, millele eestlased oma keelepruugiga kaasa laulsid. Oreil oli dr. Roman Toi.

Õp. dr. A. Taul ütles jutlust alustades, et laulu kuuldes tuli talle tunne, et oleme selle linna maha jätnud ja kuuleme juba tae-

vase Jerusalemma laulu. Täna tunneme, et usus on lootus. Jutustused ekinud lambast, kadunud pojast iseloomustavad Jeesuse isikut ja tema missiooni.

Seda saab teha ka muusika kaudu, lauljad on jutustajad, kes toovad sõnumi inimestesse. Usk on meie vastus, et Jeesus on meie Lunastaja, Ristilöödud Kristus, kelle vaim on meie keskel. Usk tuleb kuulamisest, esialgu võib see nõrk olla, pole kindel, kui kaugele võime usaldada. Kord lauliku süda kisendas elava Jumala poole otsekui janune hirmveojade järele.

On päevi, mil leiame, et vajame Jumala abi, kuigi usk on kaljule rajatud, tuleb kuulmise läbi jumalikkus esile hästi ettekantud laulus. Tekib ime, et otsekui ärkame usule, Südamess tunneme, et mu hing polegi enam kriitilises olukorras.

Jutluse järel tänas lauljaid laulu eest, öeldes et rõõm oli näha nii palju noori Peetri kirikus. Pärast teateid järgnes jälle koorilt kolm laulu. Esimeseks tütarlastekoorilt Nira Chen'i „Dod Li“ Salomoni lauluderaamatu tekstile, kus koorijuh lisas rütmikale laule hoog-

sust tamburiiniga. Jälle ühinesid kõik lauljad ja lauldi Jack Feldmani „Jõgi Juudamaal“, viimasena kuuls Kanada muusiku Oscar Petersoni „Hümn vabadusele“, mida erirahvusis kuuluvad koori liikmed tugeva veendumusega oma vabadustundest sisendasid. Klaveril saatis Errol Gay.

Koorijuh A.E. Gay ütles jumalateenistuse kohta, et selline kakskeelne teenistus on neile arusaadav, kuna kooris on paljude uskude liikmeid, kes mõistavad usulist teenistust, kuna nende lauldeski on vaimulikke sõnu-meid.

Peetri kogudus iseloomustas end kord laulvaks koguduseks, tänavusel 50. juubeliaastal on lauluga Jumalat kiidetud mitmel pühapäeval. Nende eesti kooride kõrval andis High Park'i lauljad meeldejääva pühapäeva.

Ka järgneval pühapäeval jumalateenistusel on kontsert – koguduse koor Cantate Domino tähistab oma 40. aastapäeva, kus pikema tööna tuleb esitamis- sele Cyrilius Kreegi „Reek- viem“ Rosemarie Lindau juhatusel.

HANNES OJA

Noortekoori laul helises Peetri kirikus võimsalt ja hoogsalt.

Foto: Hannes Oja

Newt Gingrich lähed

erru (N/EP)

WASHINGTON (7.11) — USA Kongressi Esindajatekoja spiker Newt Gingrich teatas üllatuslikult, et ta loobub kavatsusest taotleda tagasi valimist oma ametikohale ning võib ennetähtaegselt lahkuda ka oma kongressmeni kohalt.

Gingrich märkis, et kõnealuse otsus langetamine oli tema jaoks väga raske; selleni viis teda vabariiklaste leeri puhkenud pahameele äsjaste vähevalimiste pärast, mil loodeti võita Esindajatekojas juured 30-35 kohta, kuid loovutati hoopis 5 kongressmenikohta demokraatidele. Paljud vabariiklased süüdistasid selles ebaõnnestumises Gingrichi tema liigse tähelepanu pärast presidendiga seotud skandaalidele.

Lühiuudised

• Esimesed Kanada sõjaväelased, kes saabusid Hondurasesse, leidsid eest katastroofilise olukorra. Orkaani Mitch ohvrite arv on mõnel andmel Kesk-Amee- rikas ulatumas juba 25.000-ni. On esimesi teateid malaaria- ja koolerapuhanguist. Tuntakse suurt

Viimase lõugina tuli Gingrichile tema lähedase sõbra, Esindajatekoja eelarvekomisjoni esimehe Bob Livingstone'i teade kavatsusest kandideerida 18. nov. toimuvail Kongressi uue koosseisu juhtkonna valimistel Esindajatekoja spikeri kohale.

President Bill Clinton avaldas lahkuvale Gingrichile tunnustust ja ütles, et ta hindab neid hetki, kui nad vaatamata erimeelsustele said koos töötada USA hüvanguks.

puudust joogiveest, sanitaarses tingimused on kohutavad. Meditsiinitöötajad, kes on saanud katastroofiipiirkonda, püüavad kiire korras vaktsineerida nii palju inimesi kui võimalik. Ottawa on lubanud \$9 miljoni dollari eest humanitaarabi. Kanada Punane Rist on seni kogunud eraannetustest \$800.000. Nädala lõpuks alustab oma missiooni Hondurases 180 Kanada sõdurit, osutades meditsiiniabi ja varustades kohapealised elanikke joogiveega. Sõdurid jäävad kohale 40-ks päevaks.

• Riigikogus läbis esimese lugemise eelnõu, mille eesmärk on tõsta juba selle aasta 1. det. vanaduspension. Selle kohaselt suureneks rahvapension 164 krooni ning oleks 820 krooni.

ONE TWO TREE FOREST

KÕIK VAJALIK TEIE PUUDE HOOLDAMISEKS

Teeme ka iluaedade planeerimist ja aiatööd

(Tasuta hindamine). Helistage:

ANDRUS KÕRESAAR toll-free 1-888-FIX TREE (349-8733)

Pakkide vastuvõtmine järgmisele saadetisele Eestisse kuni 23. novembrini

• Suured ja väikesed saadetised.

Oso & Oso Export/Import Co.

10335 Keele St., Maple, ON

Fax (905) 832-7051

E-mail: OsoExport@aol.com

Toll Free 1-877-ESTONIA (378-6642) (North America)

Local (905) 832-2238 (Toronto Area)

Omanik: Henry Oso

Kaste saab „Meie Elu“ ärist

LÄKS PIKALE UNELE MEIE ARMAS ABIKAASA, EMA,
VANAEMA, ÕDE

Irene Poolar

Neiuna KASK
Sündinud 25. detsembril 1921 Türgimaal
Surnud 8. novembril 1998 Torontos

Sügavas leinas mälestavad

abikaasa ELMO
pojad MATI ja ARVO peredega
tütar ENE-MAI perega
õde TAMARA Eestis

Puhka rahus!

MÄLESTAME SÜGAVAS KURBUSES JA KAASTUNDES KOOLIVEND ELMOLE
PEREKONNAGA OMA ARMAST KOOLIÕDE

Irene (Ira) Poolar'it

ANNA TÕRVAND-TELLMAN'I INGLISE KOLLEDŽI
ENDISED ÕPILASED TORONTOS

LAHKUS IGAVIKUTELE MEIE ARMAS

Karl Pae

Sündinud 17. mail 1904 Tartumaal, Eestis
Surnud 7. novembril 1998 Vancouveris, B.C.

Mälestavad sügavas leinas

vennatütar MAIGA ALLIK
SUGULASED Kodu-Eestis
Kanadas ja USA-s

Tänuavaldus

Südamlük tänu kõigile, kes meie armsa õe, tüdi ja vanatädi

MARTA MARET WILO-NIRK'i

leinatalitusest ja peiedest osa võtsid, tema viimset aset lilledega kaunistasid, leinakuulutuste ja kaastundeavaldustega meid lohutasid ja tegid lahkeid annetusi. Eriline tänu peapiiskop Udo Petersoole südamliku leinatalituse ja organist Lembit Avessonile orelimängu eest, Korp! Amicitiae auvalve ja Ellen Leivatile, Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondise esindaja gdr. Siiri Leppale ja Endla Kannelile soojasõnaliste järelehüüete eest.

Oleme teile kõigile südamest tänulikud.

LEINAJAD OMAKSED

Lugupeetud seltsiliiget

Elmar Vragr'it

mälestab
HIIDLASTE SELTS

Elmar Vragr surnud

22. oktoobril suri Rootsis hiiu luuletaja Elmar Hugo Vragr. Lahkunu oli sündinud 31. mail 1916 Haapsalus, kuid kasvas üles Kärldas.

Õppis mitmes koolis kuni lõpetas Kärldla realkooli. Töötas 1938–40 ajakirjanikuna Kärldas, seejärel arveametnikuna, õpetajana kuni 1944.a. põgenes Rootsi. Oli õpetajaks Gränna laagri- ja Höganäsi eesti täienduskoolis. Töötas vabriku- ja arhiivitöölise- na. Oli Välismaise Eesti Kirjanike Liidu liige aastast 1983.

Luuletamisega alustas juba algkooli õpilaseks, trükkidebüüt 1934.

Avaldanud luulekogud „Valged rannad“ (Tallinn 1938), „Tõusvad rannad“ (Toronto 1956) ja „Hiiu kannel“ (Kärldas 1997). Vrageri luule põhiaineks on Hiiumaa, selle kohad, loodus, inimesed, olevik ja minevik, nende hulgas kassari murrakus lugulaul Hiiu vägilasest Leigerist. Vragr on olnud tegev ka ajakirjanduslikul alal ja on toimetanud, koostanud ning põhiosa kirjutanud koguteosest „Hiiumaa ja hiidlased“ (Toronto 1971). Eesti Keele ja Kirjanduse Instituutis Stockholmis on tema koostatud käsikirjaline hiiu murdesõnastik. Järelejäanud materjalide hulgas luuletusi ja proosatöid.

HANNES OJA

Uued maalihked Hondurases

TEGUCIGALPA — Vihmast ja tormidest vettinud Hondurases mtsid maalihked nädalavahetusel enda alla jälle kaks küla.

Puuduvad andmed hukkunute kohta, sest uued üleujutused ja mudalaviinid on ülejäänud riigist ära lõiganud umbes 50.000 inimest, kes vajavad kiiresti toitu ja ravimeid. Kesk-Ameerikas on tormide, üleujutuste ja maalihete tõttu kodutuks jäänud kokku umbes 2,8 miljonit inimest.

(R/EP)

Mälestame kurbuses kallist perekonnasõpra

Ira Poolar'it

ja avaldame sügavat kaastunnet
abikaasale ELMOLE lastega

MILVI ja BORIS VALM

Lahkus kallis sõber ja hea naaber

Irene Poolar

Kaastunne abikaasale ELMOLE ja
lastele perekondadega

FRIDA ja ERICH
PIA ja HELMUTH
ERNA ja ELDOR

Lahkus igavikku armas kauaaegne sõber

Irene Poolar

Mälestavad kurbuses ja avaldavad kaastunnet
ELMOLE ja lastele perekondadega

HELGI ja ENDEL SOOARU
HELLE-MAI REECE perega
HELJU ja AKSEL SALUMETS

Lahkus armas ristiema ja kauaaegne sõber

Irene Poolar

Südamlük kaastunne ELMOLE ja
lastele perekondadega

Mälestavad kurbuses

LILLIAN, ERIK ja KRISTA
ROBERT ja KOKO
TOOMAS
ÕIE ja LEO SAAR

Mälestame varalahkunud sõpra ja abivalmis pärnakat

Tõnu Parming'ut

Kurbuses ja kaastundes perekonnale

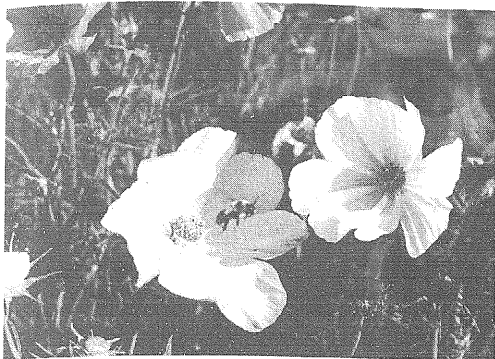
PÄRNUMAALASTE SELTS

MATUSEBÜROO R.S. KANE LTD.

6150 Yonge Street (lõunapool Steeles Avenue'd)
North York, Ontario M2N 3W9

Tel. (416) 221-1159

Pikaajalised kogemused eestlaste teenindamisel
Mõõdukad hinnad

Suvelilled aeg on möödas. On aeg kolida aias tupppe.

Foto: Toivo Ok

T.E. Aiandusklubi teated Aias tupppe!

Toronto Eesti Aiandusklubi koosolekul 29. oktoobril pidas Martin Lepik loengu teemal „Kolime aias tupppe“. Ta andis praktilisi näpunäiteid nii suvel väljasolevate toailide kui ka püsililled üle-talve hoidmiseks.

Kui õotemperatuurid hakkavad langema 10–12°C piirimaile, siis on aeg hakata mõtlema toailidele tupppe toomisele. Enne seda on soovitatav kõik lilled putukatõrjevahenditega üle pritsida. Kui on tegemist taimedega, millised tihti jahukaste all kannatavad (begooniad), siis on soovitatav kasutada kombinatsioon-pritsimist (insecticide & fungicide), näit. diazinon'i ja funginex'i kombinatsiooni või teisi kemikaale. Kõikidel tõrjevahenditega pritsitud taimed lõhnavad halvasti paar päeva peale pritsimist.

Kui taimed on ilma potita maha istutatud (näit. hibiskused, oleandrid, lantanad jt.), on nende kasvamine tunduvalt tugevam kui neil, mis on istutatud maasse kaevatud. Viimaste juures on aga kastmine igapäevaseks nõudeks. Nende sissetoomisel tuleb nende võra tunduvalt kärpida ja neid harvendada. Ka juuri tuleb kärpida enne uuesti potti istutamist. Peale kärpimist taimi mitte algeses palju kasta, sest nad ei vaja nii palju vett kui varem. Peale sissetoomist kol-

letavad pahatihti lehed ja langevad maha. See on tingitud kuivemast õhust, pidevalt kõrgemast temperatuurist ja nõrgemast valgusest. Aknast kaugemal olevaid taimi saab aidata kunstliku valgusega. Toas ületalvitavaid potiililid — nagu fuksiad, lantanad, oleandrid, dracaenad jt. hoida jahedas: 10–15°C temp. juures.

Juhul, kui kevadel on ostenud rippkorve või -potte, võib nendest osa taimi potti istutada ja toas kasvatada. Nendest võiks nimetada asparaaguseid, inglise luuderohu (ivy), kirinõgest (coleus), pelargooniumi, fuksiad, draakonipuud (dracaena), lemmaltsea (impatience) ja vinkat. Edukalt võib pistikuid võtta kirinõgestest, lemmaltseast ja pelargooniumist.

Nüüd on varsti aeg rooside ja teiste õrnemate põõsaste — nagu püsi-hibiskuste ja puu-pojengide katmiseks. Aeg on istutada lillesibulaid ja -mulgaid, sisse tuua daaliate, kannade, mirabiliste, mugul-begoonide, gladiolide, amarülliste jt. juured ja mulgulad. Kannade ja daaliate juured võib puhtkapestult turbamulda või ühes mullaga jahedasse keldiruurka panna.

Loeng lõppes tugeva aplausiga. Enne kojuminekut vaadati veel arvukaid valguspilte.

(SL)

Rootsist saab relvastust

EESTI — Rootsi annab Balti riikidele sümbolse summa eest kahureid ja granaadiheitjaid. Rootsi valitsus kiitis heaks relvaksportiprogrammi Eestisse, Lätisse ja Leetu.

Ajalehe Svenska Dagbladet andmetel saavad Balti riigid Rootsist sümbolse tasu eest kahureid ja granaadiheitjaid. Rootsi on valmis müüma Baltimaadele 54 40-millimeetrise kaliibriga õhutorjekahurit, 250 maasturit, 300 granaadiheitjat Carl Gustaf ja tuhat granaati ning 300 tankitõrjekahurit koos 2000 mürsuga. Relvaksportiprogramm hõlmab ka kuut sõjalaeva suurtükki koos laskemoonaga. Balti riikidele pakutav relvastus on toodetud Rootsis 1970. aastatel. „Veel mõni aasta tagasi oli Rootsis täiesti võimatu avalikult rääkida relvaabist Baltikumile“, kirjutas Svenska Dagbladet.

„Relvi saadeti Baltimaadesse salaja. Jää mürdis Soome, kes kinkis eelmisel aastal Eestile suurtükke.“ (Re/Ok)

Padise klooster taastamisel

Huvi kloostri vastu näib äratavat uuelu seniseis varem. Kuu mahajäetuna olnud Padise kloostri loodeti juba oktoobri lõpus ja novembrikuu alguses kogeda kloostrielu ja tutvuda keskaegse mõtteviisiga.

Varemete restaureerimise korraldajad taotlevad projektiga „Padise kloostri viimased päevad“ jälgida võimalikult suurt ajaloolist tõepära, milleks on kutsutud töid juhendama ajaloolasi ja kultuuriloolasi.

Kahe nädala jooksul suunatakse klooster ajasi tagasi, kus kesk- ja renessanssajast tegevuses igapäevaste kloostritöödega. Kloostri ümbrusse rajatakse terve keskaegne asula, kus tegutsevad talupojad ja käsitöölised.

Otsesest kloostri elu saab näha eriruumides (scriptorium, apteek, leprakamber, piinakamber). Et külastajad tunneksid end omaaegse keskkonna osana on kavas liigi kolmetunnised ringkäigud kahe munga juhtimisel.

Padise klooster on oma praegusel kujul parimana säilinud rooma-katoliku klooster, mille

E. Jaanson Aasta Isaks

EESTI — Eesti Naistliit valis ligi 30 laste, abikaasade või kollektiivide esitatud kandidaadi seast Aasta Isaks Pärnumaal Sauga vallas elava nelja tütre isa Eduard Jaanseni.

Eesti Naistliidu juhi Siiri Oviiri sõnul oli valik raske, kuid meeldiv, kuna sai tutvuda paljude suurepäraste isade tegemistega ja anda ühele neist oma tunnustus. Oviir andis Aasta Isale Eduard Jaanseni üle nahakunstnik Ira Kadariku nahka köidetud rahvusepose „Kalevipoeg“ köite.

Eesti Naistliit seadis Aasta Isa kandidaatidele ka rea tingimusi, näiteks pidi ta olema Eesti kodanik, kelle perekonnas kasvab või on üles kasvanud vähemalt kaks last. Aasta Isa kandidaat pidi olema heaks eeskujuks nii oma perekonnale kui ka väljaspool seda. Riigikogu esimees Savi rõhutas Estonias kontserdisaalis isadepäeva kontserdil esinedes isade suurt rolli ühtse perekonna eksisteerimisel. (Re/Ok)

Eesti viuldaja MTV-s

TALLINN — Eesti viuldaja Camille astub üles Rootsi ansambli VAN videos „Ice Got My Love“ esiviuldajana, mida praegu näidatakse pidevalt mitu korda päevas maailma suurimal muusika-telekanalil Nordic MTV.

Lisaks MTV-s mängimisele on „Ice Got My Love“ praegu ka Rootsi muusikaretabelis 11. kohal.

Camille projekt ansambliga VAN sai teoks firma Stockholm Records/Polygram eestvedamisel ning video salvestati koos Rootsi Kuningliku Ooperiteatri viuldajatega. Rootsi plaadifirma kavatses koostööd Camille'iga jätkata. (E/EP)

Juhan Liivi muuseum 10-aastane

Oktoobri algul toimus Alatskivil Juhan Liivi muuseumi kümnenda aastapäeva tähistamine. 1. oktoobril peetud teaduskonverentsi põhitema olid „Liivid Eesti kultuuriloo“ ja „Eduard Tubina elu ja looming“.

Esimesest kõneles kirjandusteadlane Arne Vinkel, teisest H. Elleri nimelise Tartu muusikakooli õpetaja Vivian Tordik. Ülevaate muuseumi kümnenda-aastasest tööst andis juhataja Maie Nisu.

Aastapäeva ürituste raames tutvustati osalejale uut CD-d Kuldar Singi vokaalsükliga „Aastaajad“ Juhan Liivi luuletustele. Plaadi ametlik esitlus toimus 22. oktoobril Estonia talveaia.

Ka tutvustati Arne Vinkeli koostanud ja Paul Luthneina kirjutatud ning kujundatud Juhan Liivi isamaaluule valimikku „Isamaale“. Jaan Toominga studio Sagar, kuhu kuulusid Priit Karm, Teet Humal, Inger ja Jaan Tooming, esitas Peep Ilmeti liiviguid, milleks luuletaja nimetab oma liivivormi, mille lätkeks on ülesehituslikult Juhan Liivi luuletus „Sügis“. (S/H)

asutased aastail 1305—1317 tsisterlased. Jüriöö ülestõusu ajal oli Padise klooster üks esimesi, mida tule ja mõõgaga rüüstati. Praegu on restaureerijaiks Eesti Vabariigi muuseumi Lastemuuseum, MCM Group ja Koolibi Agentuur.

(P/HO)

ADVOKAADID

**TOOME •
HOLMBERG •
LAAR • BELL**
Advokaadid—Notarid

5140 Yonge St., Ste. 1510
North York,
Ont. M2N 6L7

Telefon (416) 250-7000
Fax (416) 250-7008

Tõnis Laar, B.Sc. LL.B.

Tõnu Toome, B.A.Sc. LL.B.

Mihkel Holmberg, B.A. LL.B.

Martin Erik Tiidus,

B.A., LL.B.

DANIEL WILSON

Advokaadid—Notarid

39 Queen Street
P.O. Box 24022
St. Catharines, Ontario
L2R 7P7

Tel. (905) 688-9411,
õhtuti (905) 892-6399

LATER INSURANCE KÕIKIDEKS
KINDLUSTUSTEKS

H. LATER & CO. Ltd.

INSURANCE BROKERS

101 Duncan Mills Rd.
Suite 300
Don Mills, Ontario
(401 ja Leslie)

Telefon (416) 445-4451
Fax (416) 445-5133

KIRIKUD

TORONTO EESTI

VABAKOGUDUS

562 Jones Ave.,

Toronto, Ont. M4K 1V5

Koguduse esimees Ahto Seppi
Tel. (905) 731-3539

Pühapäeval, 15. novembril kell
11.00 hommikul JUMALATEE-
NISTUS. Sõnas dr. M. Leesment.

Arv koba
pime-
dusse

Loe kaks korda nädalas Ilmutat
„VABA EESTLAST“
populaarne ajakiri eesti ajaleht.
Põhja-Ameerikas

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

tellimishinnad KANADAS koos käibemaksuga (GST)

Aastas \$110.—; Poolaastas \$61.00;

Veerandaastas \$35.00

Tellimishinnad VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d: Aastas \$128.—; poolaastas \$67.50; veerandaastas \$40.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga) KANADAS ja USA-s: Aastas \$168.—, poolaastas \$91.50 ja veerandaastas \$49.50. (Hinnad Kanada dollarites)

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d LENNUPOSTIGA: Aastas \$197.—, poolaastas \$107.50 ja veerandaastas \$62.—

Tellimisega kaasneb tähttraamat, väljaarvatud ülemeremaad

Aadressi muudatus \$1.25 — Üksiknumbri hind \$1.25.

TÄHELEPANUKS USA TELLIJALE: Kanada postitarnid on muudetud nii, et meie ajalehe raskus kuulub kaalühikusse, mille 11 kl. postikulu on kõrgem 1 kl. omast, seega peame paratamatult tellimised täitma 1 kl. postiga.

Pangatshekk või rahakaart kirjutada

FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE

120A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates19.....

Tellimise katteks lisan \$

siinjuures rahas / tshekgiga / rahakaardiga.

Tellimine on: uus ☐ uuendus ☐ (Raha saata ainult tähtkirjas)

Nimi:

Aadress:

Eesti Maja...

(Alguks lk. 1)

sellele kindlat vastust anda. Jätkamise korral jäetakse jõulukuu vahele, kuna pühadeaeg on tavapäraselt ülekoormatud seltskondlike koosviibimistega.

Mida arvasid einetajad? Toidulauda peeti rikkalikuks ja eesti maitsele vastuvõetavaks. Hind (\$16,00) on taskukohane. Erilist kiitust pälvis kohvi juurde serveeritud kringel ja muud küpsetussaadused, mis tulid lauale soojalt. Seigus, et olid kohapeal küpsetatud uue kõõgi uues ahjus peakoika Marju Komi poolt. Sama kehtis ka muude toitude suhtes. Kõik „made in Estonian House“. Ütle veel, et uus kõök ei tööta, nagu püüdis väita möödunud kevadel mõned etterutanud kriitikud.

Peale kehakinnituse oli „brunchil“ veel teine ülesanne — seltskondlik ajaviitekoht uudiste vahetamiseks. Helilindilt mängitav eesti muusika oli paraja tugevusega ja ei seganud keskustelu. Naani Holsmeri sõnul olid suurevaevanälgijad kõõgi poolel Salme Vesi, Mai Kipper, Helgi Sambla, Anne Orunuk, Endla Komi, Lehte Paara ja Eda Loo. Tädi oli alanud juba eelmisel päeval ja lisa võeti uneajast. Ainuüksi kartuleid oli kooritud c/a 200 naela. Eesti Maja juhatus meesliikmeist olid vända juures Osvald Piil ja Kaius Meipoom. Neile lisandus teisi — Rein Holsmer ja Richard Vesi.

E. Maja juhatus on jälle ühe kogemuse võrra rikkam.

ERVIN ALEVE

Peetri koguduse liikmeile

E.E.L.K. Peetri koguduse põhikirja ja kodukorra muudatuste ja paranduste komisjon on oma töö lõpetanud koos eesti-keelse töölega. Koguduse liikmeile on see saadaval kuni teisi-päevani, mil 17. novembril kell 7 õhtul on avalik koosolek, kus esitatakse uue põhikirja ja kodukorra muudatused. Seejärel esitatakse see Lutheran Church of Canada, LCC ja E.E.L.K.-le kinnitamiseks ja sealt koguduse täiskogule teistkordseks vastuvõtuks nagu seadus ette näeb.

KOGUDUSE JUHATUS

• 26-aastane Newfoundlandi elanik Gregory Parsons, kes on istunud viis aastat vanglas, süüdistatuna oma ema mõrvas, pääses 5. nov. vabadusse. DNA analüüs näitas, et Parsons ei ole mõrvar, mida noormees on ise ka kogu aeg kinnitanud. Süüdistaja vabandas Gregory Parsons'i ja ta perekonna ees. Noormees ütles, et tunneb vanglast vabanedes suurt rõõmu ja kergendust.

Aastavahetuseks Tallinnasse

Lend ja 6 ööd hotellis (Central, Park või Olümpia)

hind alates 999.-

Samuti küsige reisi kohta Lapimaale Jõuluvana juurde!

(905) 737-0300 või 1-800-265-0459

Eva-Maria Vint-Warrington (eesti keeles) või Carl (inglise keeles)
120 Newkirk Rd. Unit 25, Richmond Hill, ON L4C 9S7

Meie andekaid noori:

KÜLLI SUUN (vas.)

Sündinud 6. mail 1973.a. Viljandis. Lõpetas 1998.a. kevadel Toronto Ülikooli B.A. kraadiga rahvusvahelise poliitika („Peace and Conflict“) alal. Varem lõpetas Külli keskkooli Tallinnas, Raua tänava koolis. Ülikooli õpingute ajal töötas Külli logistika manager'ina eesti lennuliini, Estonian Air'i juures, kus ta kohtas oma tulevast abikaasast. Külli abiellus 11. juulil 1998.a. Rapla kirikus ning asus abikaasaga elama Kopenhaageni. Pulmas viibis Ingrid Silm korvpall Meistrite liiga finaalis. Külli töötab praegu Toronto koondise esindajana. Akadeemiliselt kuulub Külli korvpall Meistrite liiga finaalis.

Jõekääru ujula

Uusi annetusi Jõekääru ujula ehituseks: Aleksander Haavaniit, Heinsoo Kindlustusbüroo, Viuu Kanep, õp. Tiit Tralla, Arnold ja Liis Tralla, Daisy Tikenberg, Selma Hogg, Leida Eerme, Paul Osko ja abikaasa, Renate Sõra mälestuseks. Ants Kõiv. Mitmed suuremad summad on praegu laekumas, kuna oodatakse kindlat ehituse algust. Jõekääru ujula pangavarve nr. on 101-29-0 Toronto Eesti Ühis pangas.

Täname uusi ja endisi annetajaid, kel eesti laste tuleviku Kanadas on südame.

Ujula komitee nimel
M. KREEM

Teadaandeid

P.-Am. Balti ujumisvõistlused on 21. või 22. novembril. Eesti ujujaid palutakse registreeruda tel. 924-6028. Võistluste peakorraldajaks on lätlased.

Suvel toimusid Balti võistlused tennises, kergejõustikus, võrkpallis ja laskmises, millest ainult laskesvõistlustel osales ka eestlasi.

Tartu Ülikooli kehalise kasvatuse eriala endiste õpilaste kokkutulek toimub 27. nov. s.a. Eesti Maja kohvikus, kl. 12 päeval. Registreerida osavõttu tel. 924-6028, M. Kreem.

• AS Narva Vesi lõpetas Venemaa Jaanilinna varustamise joogiveega. Jaanilinna võimud on proovind mitmeti oma võlgnevust kustutada, kuid tulemusi pole need andnud. Jaanilinnal on olemas üks töötav puurkaev, mille abil loodetakse veega varustada linna haiglat ja teatud elamurajooni.

Naljanurk

„Egon, kui vana on sinu isa?“

„Täpselt sama vana kui minagi.“

„Sooh? Kuidas see võimalik on?“

„Väga lihtsalt, herra õpetaja. Ta sai ju minu isaks sellest hetkest, kui ma sündisin.“

♦

Raamatukaplauses seisid raamatud, keegi ei ostanud — liiga kallid! Siis tulid müüjad heale mõttele: kleepisid raamatule „Kolm pörsakest“ presidendit, parlamendi spiikeri ja peaministri suured värvipildid. Kohe oli raamatutel hea minek. Sama nippi kasutati ka „Seitsme venna“ puhul, kaanele pandi seitsme suurima partei liidri pildid. Kõik raamatud osteti ära. Nüüd koguvad müüjad pilte raamatute „Ali-Baba ja nelikümmeend röövlit“ tarvis. Peaegu pool parlamenti võib mängu minna.

♦

Veera sai päevikusse märkuse.

„Veera on kohutav lobiseja!“ kirjutas õpetaja.

Järgmisel päeval küsis õpetaja päevikut näha. Selles oli Veera isa allkiri ning selle juures sõnad.

„Kui te vaid tema ema kuuleksite!“

Riin Rivanool

SÜGISREISID

Meid oli jällegi koos kenake hulk naisi, kelle hulgas juhtus olema ka mitmeid kõrgeisulisi daame. Saate aru, need on naishinged, kes oma elujärjes on sõnandud ja jõudnud jõukale järjele. Nad võivad soovida kõike ja sealjuures ka kohe saada, mida igaüks meist tavainimest, vaid suure pingutamise või ülemängimisega omandada oskab.

Jõime tassikese kohvi — või ka teed, kes hilisõhtul kohvikist ei kannatanud — ja arutasime üht-teist-kolmandat igapäeva-elust ja ka suursündmusist, kuni jutujärg reisivõldele ja uute retkede plaanistamiseni jõudis.

„Ah, meie tahtsime minna sügispuhkuseks Kuubale Varaderoisse ja, teate ju, see kohutav torm või tornaado ajas kõik asjad sassi, majad upakile ja mere märatsema. Ei, meie ei saanud sinna mitte minna ja nii jäi see reis tege-mata.“ jutustas keegi, kellel tõenäoliselt reisiplaan ei olnudki ja sedasi sai kõike vaid kerge vaevaga ära vabandada.

Keegi teine asjatundja aga lisas tõenäolise aususega: „Meie käisime Las Vegases, kus on suurepärase hotellid; sinna juurde käib veel ka autokasutamise ja kolm suurepärase „Vegas Show“, mis äraseleatult on noorte ja väga ilusate naishingede peaaegu päris katmatu esinemine. See oli muidugi väga haarav ka mu oma kaaslasele. Eks ta ole, ilma naisteta mehed hakkama ei saa. Nae, ei saanud Piibli Aadami enne järjepeale, kui pidi Eeva käest õuna hammustama. Siis alles hakkas pea jagama.“

Sõnavõtte oli palju ja vaimukaid. Igaühel oli erinev plaan või peik, kus käidud oli või kuhu minna tuleks. Mõnele meeldis kuumavõitu Brasiilia oma sisemaise rägastiku, soode ja kontraste kaljustikuga; või jälle Rio de Janeiro hiigellinn oma võludega. Teised hindasid sama kuuma Havai, Honolulu, Margarita saart, Barbados, Mehhikot või taevast teab veel mitut maad — igal aega veetlused ja hindamiseks head või halvad kogemused.

Ülistamata ei jäänud ka reisid põhjamaile laevauriga Alaskasse Juneau jäämägedeni, kus viimaste laavinna vertelangelmine tekitab vahutava lainetuse ja suurepärase vaatepildi Glacier Bay'li.

Minutaaoline aina kuulas, imerles kaugeid maid ja sõna võtma ei kippunud, kuni äkki ootamatult keegi küsis:

„Kus sina, Riin, siis ka käinud oled või kuhu sa minna kavatsed?“ Ehmunud lõin minagi siis tähtsalt rinna ette ja pigistasin kartlikult ja ettevalmistamatult vaid pähejuh-tunud sõna suust:

„Plaanitsen reisi Tartarosse. See on küll kaugel teisel pool maakera, aga väga kaunis ja huvitav koht,“ uhkus-tasin suuresõnaliselt. Aga pikka juttu sellest teha ei saanudki, kuna keegi teine jutuseltskonnast alustas siis õnneks ja agaralt oma sõnavõttega ja uued reisihood ja maad jätsid minu sõnavõtte kasutamata.

Hilisõhtul väsinuna koju jõudnud, tuletasin kogu jutua-jamist veel meelde ja äkki vilksatas välja ka see, mida ma ise ootamatult ütlesin: „Tartaros“. Kus see küll olla võiks?

Maakaardidel ma seda nime ei leidnud, ei ka mitte põhjalikul kirjavaral uurimisel.

Siiski, entsüklopeedia varal selgus üsna ootamatult, et sõna Tartaros on Kreeka mütoloogias „manala“, süngema maa-alune koht, kus viibivad hinged pärast surma ja kannavad karistust oma pattude eest.

Kui hea, et keegi sellest tähendusest õigel viisil ei osanud aru saada ega maakaardilt sellenimelise kohta otsi-ma ei hakanud. Salapäraselt oleks see sealt igal juhul puudunud.

Õhõhõlmas mõtlesin veel kaua, kui palju huvitavat olin kuulnud, ent kui saamatu ma ise sealjuures olin. Aga siiski — kui tore, et ma end nii hästi üleväl pidasin ja õigupoolest mitte millegagi vahele ei jäänud.